

[Fremsat den d. xx. februar 2016 af erhvervs- og vækstministeren (Troels Lund Poulsen)]

Forslag

til

Lov om maritim planlægning og ændring af lov om planlægning ¹.

Kapitel 1

Formål og anvendelsesområde

§ 1. Loven fastlægger rammerne for gennemførelsen af en planlægning af de danske havområder.

Stk. 2. Loven har til formål, at

- 1) fremme en bæredygtig økonomisk vækst i de maritime erhverv og en bæredygtig udvikling af havarealerne samt en bæredygtig udnyttelse af havressourcerne,
- 2) bidrage til at opnå de mål for havplanlægningen, der er fastsat i denne lov,
- 3) tage hensyn til samspillet mellem land og hav, og at
- 4) styrke det grænseoverskridende samarbejde i overensstemmelse med bestemmelserne i FNs havretskonvention af 1982.

§ 2. Loven omfatter danske havområder, herunder havbund og undergrund på søterritoriet og i de eksklusive økonomiske zoner, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Loven gælder ikke for

- 1) aktiviteter, der alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed, og
- 2) kystfarvande, der er omfattet af fysisk planlægning efter lov om planlægning for så vidt angår de interesser, der kan varetages efter lov om planlægning.

Stk. 3. Loven berører ikke Danmarks eller andre landes suveræne rettigheder og jurisdiktion over havområder, som følger af international ret, herunder FNs havretskonvention af 1982. Anvendelsen af denne lov påvirker navnlig ikke afmærkning og fastlæggelse af søgrænser i overensstemmelse med bestemmelserne herom i havretskonventionen.

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU om rammerne for en maritim fysisk planlægning (EU-Tidende 2014, L 257, side 135)

Kapitel 2 Definitioner

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) Havområde: Søterritoriet og de eksklusive økonomiske zoner, jf. lov om afgrænsning af søterritoriet og lov om eksklusive økonomiske zoner, herunder havbund og undergrund.
- 2) Havregion: Nordsøen (herunder Kattegat) og Østersøen udgør hver en havregion.
- 3) Havplanlægning: En proces, hvorved de relevante myndigheder analyserer og organiserer menneskelige aktiviteter på havarealer for at nå økologiske, økonomiske og sociale mål.
- 4) Havplan: Regler med tilhørende kortbilag fastsat af erhvervs- og vækstministeren, som bestemmer den fysiske og tidsmæssige fordeling af aktiviteter og anvendelser, herunder placeringen af anlæg mv., i de danske havområder.

Kapitel 3 Havplanlægning

§ 4. Erhvervs- og vækstministeren gennemfører en havplanlægning for de danske havområder i overensstemmelse med denne lov og regler fastsat i medfør af loven.

§ 5. Erhvervs- og vækstministeren tager ved gennemførelse af havplanlægningen hensyn til økonomiske, sociale og miljømæssige forhold samt sikkerhedsaspekter for at støtte en bæredygtig udvikling og vækst i den maritime sektor under anvendelse af en økosystembaseret tilgang og for at fremme sameksistensen af forskellige relevante aktiviteter og anvendelser.

Stk. 2. Havplanlægningen skal med henblik på at nå målene i stk. 1, tage sigte på, at bidrage til en bæredygtig udvikling af

- 1) energisektoren til søs,
- 2) søtransporten,
- 3) fiskeri og akvakulturen,
- 4) indvinding af råstoffer på havet og
- 5) bevarelse og beskyttelse og forbedring af miljøet, herunder modstandsdygtighed over for konsekvenserne af klimaforandringerne.

§ 6. Ved fastlæggelsen af formen og indholdet af havplanen, skal der tages hensyn til

- 1) de særlige forhold, der gør sig gældende i de enkelte havregioner,
- 2) relevante eksisterende og fremtidige aktiviteter og anvendelser og deres indvirkning på miljøet og naturressourcerne, og
- 3) samspillet mellem land og hav og således, at resultatet afspejles i havplanlægningen.

§ 7. Med henblik på at nå målet om en bæredygtig udvikling, fastsætter erhvervs- og vækstministeren den fysiske og tidsmæssige fordeling af relevante eksisterende og fremtidige aktiviteter og anvendelser i havplanen.

§ 8. Der skal med henblik på at fremme en bæredygtig anvendelse af det maritime rum, ved udformningen af havplanen, tages hensyn til samspillet mellem de eksisterende og fremtidige aktiviteter og anvendelser samt interesser.

Kapitel 4

Tilvejebringelse og ændring af havplanen, herunder inddragelse af offentligheden

§ 9. Erhvervs- og vækstministeren vedtager i samråd med de øvrige berørte ministre en samlet havplan for de danske havområder og eventuelle ændringer af planen, jf. §§ 10-12.

§ 10. Inden den samlede havplan, herunder revision og ajourføring af planen, vedtages, skal der offentliggøres et forslag til plan med en høringsfrist på mindst 6 måneder med henblik på, at berørte parter, relevante interessenter og myndigheder samt den berørte offentlighed kan fremkomme med indsigelser og kommentarer.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren vedtager efter bestemmelserne i denne lov en samlet havplan for Danmarks havområder senest den 31. marts 2021. Den samlede havplan skal revideres og ajourføres senest hvert 10 år.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan bestemme, at høringsfristen i stk. 1 kan fraviges i særlige tilfælde.

§ 11. Erhvervs- og vækstministeren kan i planperioden foretage ændringer af havplanen.

Stk. 2. Forslag til ændring af havplanen skal udsendes i offentlig høring i mindst 8 uger med henblik på at berørte parter, relevante interessenter og myndigheder samt den berørte offentlighed kan fremkomme med indsigelser og kommentarer

Stk. 3. Hvis forslag til ændring af havplanen medfører så omfattende ændringer af planen, at der reelt er tale om en ny havplan, kan ændringerne kun gennemføres efter proceduren i § 10.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan bestemme, at høringsfristen i stk. 2, kan fraviges i særlige tilfælde.

§ 12. Samtidig med offentliggørelsen af et forslag til havplan eller forslag til ændring af havplanen efter §§ 10 og 11, underretter erhvervs- og vækstministeren de berørte statslige, regionale og kommunale myndigheder, EU-medlemslande og tredjelande samt parter, hvis interesser berøres, om udkastet til havplan.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren oplyser ved underretningen efter stk. 1, om fristen for at fremsætte indsigelser og kommentarer til forslag til havplanen og ændringer af planen.

§ 13. Inddragelse af offentligheden og offentliggørelse af forslag til havplanen og ændringer af havplanen kan ske udelukkende digitalt.

Kapitel 5

Havplanens retsvirkninger

§14. Statslige myndigheder må med de i §§ 15 og 16 nævnte undtagelser, ikke efter anden lovgivning vedtage planer om eller meddele tilladelse m.v. til anlæg eller arealanvendelser, der

- 1) er i strid med havplanen, eller som
- 2) foregriber forslag til havplan eller ændringer af havplanen, der er offentliggjort af erhvervs- og vækstministeren.

Stk. 2. Retsvirkningen af forslag til havplan og ændring af havplanen efter stk. 1, nr. 2, bortfalder, hvis erhvervs- og vækstministeren beslutter at forslaget ikke skal gennemføres, dog senest 2 år efter afslutningen af den offentlige høring.

§ 15. En statslig myndighed kan vedtage en plan om eller meddele en tilladelse til anlæg eller arealanvendelse, der strider mod havplanen eller forslag til havplan eller ændringer af planen, hvis

- 1) planen eller tilladelsen m.v. skal sikre opfyldelse af EU-retlige eller internationale forpligtelser eller aftaler, og
- 2) planen eller tilladelsen m.v. ikke kan afvente ændring af havplanen.

Stk. 2. Vedtagelsen af en plan eller meddelelse af en tilladelse m.v. efter stk. 1, skal ske i samråd med erhvervs- og vækstministeren.

§ 16. Erhvervs- og vækstministeren kan, uanset § 14, når det er nødvendigt og uopsætteligt, træffe foranstaltninger, meddele forbud eller meddele påbud efter § 6 i lov om sikkerhed til søs eller etablere navigationssystemer og afmærkning efter § 8 i lov om sikkerhed til søs.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren oplyser uden unødigt ophold øvrige berørte ministre om foranstaltninger m.v. efter stk. 1, når de fraviger havplanen eller forslag til havplan eller ændringer heraf, der er offentliggjort af erhvervs- og vækstministeren.

Kapitel 6

Dataanvendelse og -udveksling

§ 17. Erhvervs- og vækstministeren sikrer organisering og anvendelse af bedst tilgængelige data og udvekslingen af oplysninger, der er nødvendige for havplanlægningen.

Kapitel 7

Samarbejde med EU-medlemslande og tredjelande

§ 18. Erhvervs- og vækstministeren samarbejder som led i planlægnings- og forvaltningsprocessen og med henblik på at nå målene i denne lov med øvrige EU-medlemsstater, der grænser op til samme havområder som Danmark. Formålet hermed er at sikre, at havplanlægningen er sammenhængende og koordineret i den berørte havregion. Der tages i dette samarbejde navnlig højde for spørgsmål, der går på tværs af landegrænser.

§ 19. Erhvervs- og vækstministeren bestræber sig på, hvor dette er muligt, at samarbejde med tredjelande om deres foranstaltninger vedrørende havplanlægning i de berørte havregioner. Dette sker i overensstemmelse med international ret og internationale konventioner, for eksempel gennem eksisterende internationale fora eller samarbejde i regi af regionale institutioner.

§ 20. Regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater om fælles foranstaltninger til opfyldelse af lovens formål.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler til opfyldelse af internationale overenskomster, der indgås i henhold til stk. 1.

Kapitel 8

Administrative bestemmelser

§ 21. Erhvervs- og vækstministeren kan bemyndige Søfartsstyrelsen eller, efter forhandling med vedkommende minister, andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelser efter stk. 1, herunder at afgørelser ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan endvidere fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

§ 22. Spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse om meddelelse af tilladelse eller endelig vedtagelse af en plan er i strid med havplanen eller forslag til havplan, jf. § 14, kan påklages efter klagebestemmelserne i den lovgivning, som tilladelsen eller planen er meddelt eller vedtaget i henhold til.

§ 23. Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

§ 24. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013, som ændret bl.a. ved lov nr. 1631 af 26. december 2013, lov nr. 80 af 28. januar 2014, lov nr. 179 af 24. februar 2015 og senest ved lov nr. 539 af 29. april 2015¹, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 4, nr. 5, udgår efter »lov om skove«: »eller« og i § 11, stk. 4, nr. 6, indsættes efter »i lov om råstoffer«: » , eller«.

2. I § 11, stk. 4, indsættes efter nr. 6, som nyt nummer.: »7) havplanen efter lov om havplanlægning eller forslag til ny havplan eller forslag til ændringer af havplanen, når forslaget er offentliggjort med henblik på høring. «

3. I § 13, stk. 1, nr. 6, udgår efter »lov om skove«: »eller« og i § 13, stk. 1, nr. 7, indsættes efter »i lov om råstoffer«: » , eller«.

4. I § 13, stk. 1, indsættes efter nr. 7 som nyt nummer.: »8) havplanen efter lov om havplanlægning eller forslag til havplan eller forslag til ændringer af havplan, når forslaget er offentliggjort med henblik på høring. «

Kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 25. Loven træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

- 1. Indledning*
 - 1.1. Lovforslagets formål og hovedindhold*
 - 1.2 Lovforslagets baggrund*
 - 1.3 Forudgående overvejelser*
- 2. Gældende ret*
 - 2.1 Fysisk planlægning på havet*
 - 2.2 Forholdet til anden lovgivning*
 - 2.2.1 Havstrategiloven*
 - 2.2.2 Lov om vandplanlægning*
 - 2.2.3 Naturbeskyttelse og vildtforvaltning (Natura 2000, beskyttede arter m.m.)*
 - 2.2.4 Museumsloven (marin kulturarv)*
 - 2.2.5 Råstofloven*
 - 2.2.6 Planloven*
 - 2.2.7 Energilovgivningen*
 - 2.2.8 Fiskeri og akvakultur*
 - 2.2.9 Søtransport og sejladsikkerhed*
 - 2.2.10 Havneloven*
 - 2.2.11 Kystbeskyttelsesloven*
 - 2.2.12 Havbrug*
 - 2.2.13 Offshore anlæg*
 - 2.2.14 Forsvarets aktiviteter*
 - 3. Økonomiske-administrative konsekvenser for det offentlige*
 - 3.1 Økonomiske konsekvenser for staten*
 - 3.2 Administrative konsekvenser for staten*
 - 3.3 Konsekvenser for kommuner og regioner*
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*
- 5. De administrative konsekvenser for borgerne*
- 6. De miljømæssige konsekvenser*
- 7. Forholdet til EU-retten*
- 8. Hørte myndigheder og organisationer*
- 9. Sammenfattende skema*

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og hovedindhold

Formålet med lovforslaget er at indføre havplanlægning i Danmark for bestemte sektorer og interesser med henblik på at fremme økonomisk vækst og en udvikling af såvel havarealer som udnyttelse af havressourcerne, som er bæredygtige. Lovforslaget skal som led heri bidrage til en udvikling af energisektoren til søs, af søtransporten og af fiskeri og akvakultur og indvinding af

råstoffer på havet på en bæredygtig måde samt bidrage til bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøet, herunder modstandsdygtighed overfor konsekvenserne af klimaforandringerne.

Det er et væsentligt mål med havplanlægningen at fremme sameksistensen mellem forskellige relevante aktiviteter og anvendelser under hensyn til natur- og miljøforpligtelser og interesser og bl.a. herved skabe bedre rammebetingelser, herunder større investeringssikkerhed, for de udvalgte sektorer m.v. Efter lovforslaget skal havplanlægningen være helhedsorienteret. Det betyder, at sektorplaner og miljø- og andre interesser på havet skal sammentænkes og afvejes overfor hinanden i en sammenfattende havplanlægning.

Der skal i havplanlægningen tages hensyn til samspillet mellem hav og land, bl.a. forholdet mellem de havbaserede anlæg og aktiviteter på den ene side og den landbaserede infrastruktur (havne m.v.) og kommune- og lokalplanlægningen, på den anden side.

Lovforslaget omfatter det danske søterritorium fra kystlinjen og ud til grænsen for de eksklusive økonomiske zoner (indtil 200 sømil fra kysten henholdsvis basislinjen).

Lovforslaget retter sig mod de statslige myndigheder, som ikke må give tilladelse eller vedtage planer, der strider mod havplanen eller forslag til havplanen. Der må heller ikke vedtages kommune- og lokalplanlægning, der strider mod havplanen og forslag til havplan. Forslag til de nødvendige ændringer af planloven herom er indeholdt i lovforslaget.

Havplanen vil regulere fysisk planlægning og som styringsinstrument især indeholde dels konkrete og behovsorienterede arealudlæg, dels generelle retningslinjer om de hensyn, der skal tages også til sektorer og interesser, der ikke skal planlægges for og samspillet mellem hav og land.

Det er forudsat, at havplanen formuleres med en vis "rummelighed" for navnlig at sikre, at der kan ske en hensigtsmæssig udnyttelse af hele havrummet (overfladevand, vandsøjle, havbund og undergrund) og at mindre betydende ændringer af projekter m.v. kan gennemføres, således at det ikke er nødvendigt at ændre havplanen af den grund.

Borgere og virksomheder er ikke umiddelbart bundet af havplanen, men kan blive det indirekte. Havplanen lægger således rammerne for de tilladelser m.v., som myndigheder kan give til ansøgte anlæg og aktiviteter på havet.

Data er et vigtigt element i havplanlægningen og der etableres bl.a. på den baggrund en marin geografisk data infrastruktur (MSDI) i Geodatastyrelsen under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Modellen skal sikre, at der kan tilføres, trækkes og udveksles data der er nødvendige for havplanlægningen. Der etableres et MSDI-forum med deltagelse af en række statslige styrelser med interesser i søterritoriet, der leverer data og bruger MSDI'en. De deltagende styrelser finansierer etableringen og driften af MSDI'en.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om inddragelse af den berørte offentlighed m.fl. i planlægningen i form af høringer i overensstemmelse med Århuskonventionens principper.

Det vil efter forslaget være muligt at klage over spørgsmålet, om en statslig myndighed har meddelt en tilladelse eller vedtaget en plan (sektorplan), der strider mod havplanen, i det omfang reglerne i den lovgivning, som giver hjemmel til den pågældende tilladelse mv. eller sektorplan, indeholder en

klageadgang. Havplanen vil blive vedtaget i form af en bekendtgørelse og denne fastsætter rammerne for de tilladelser mv., der kan gives til anlæg og aktiviteter på havet. Havplanen (bekendtgørelsen) kan ikke påklages.

Erhvervs- og vækstministeren får i henhold til lovforslaget ansvaret for at koordinere og - i samråd med øvrige berørte ministre - at vedtage havplanen for Danmarks havområder. Koordineringen forventes i henlagt til en tværministeriel gruppe med deltagelse af de statslige maritime myndigheder. Eventuelle interessekonflikter eller andre vanskelige spørgsmål, der ikke kan løses i dette regi, forudsættes løst gennem de sædvanlige regeringsprocedurer.

Havplanen skal revideres senest hvert 10. år og kan således ændres med kortere intervaller, hvis der måtte være behov for det.

Den første havplan skal efter forslaget vedtages senest 31. marts 2021.

1.2 Lovforslagets baggrund

Lovforslaget implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning (herefter direktivet).

Direktivet blev vedtaget den 23. juli 2014. Den nødvendige lovgivning til gennemførelse af direktivet i dansk ret skal ske senest den 18. september 2016. Den første havplan skal ifølge direktivet være vedtaget senest den 31. marts 2021.

Formålet med direktivet er, at

- bidrage til fremme af bæredygtig økonomisk vækst i de maritime erhverv, en bæredygtig udvikling af havarealerne og en bæredygtig udnyttelse af havressourcerne, under anvendelse af en økosystembaseret tilgang,
- fremme sameksistensen af forskellige relevante aktiviteter og anvendelser,
- tage hensyn til samspillet mellem land og vand, og
- styrke det grænseoverskridende samarbejde i overensstemmelse med havretskonventionen

Det fremgår bl.a. af direktivets bemærkninger til bestemmelserne (præamblen, 4. betragtning), at maritim fysisk planlægning støtter og letter gennemførelse af Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som Det Europæiske Råd tilsluttede sig i sine konklusioner den 17. juni 2010. Det fremgår endvidere, at maritim fysisk planlægning bl.a. også kan understøtte opnåelse af de mål, som er besluttet af fællesskabet, bl.a. i havstrategidirektivet (direktiv 2008/56/EF), hvor det er målet at opnå god miljøtilstand senest i 2020.

Det fremgår videre af direktivet (præambelens 9. betragtning) om effekten af indførelse af en maritim fysisk planlægning og forholdet til gældende EU-ret:

”Maritim fysisk planlægning vil bidrage til effektiv koordinering af marine aktiviteter og bæredygtig anvendelse af hav- og kystressourcerne gennem oprettelse af en ramme for konsekvent, gennemsigtig, bæredygtig og evidensbaseret beslutningstagning. For at nå disse mål bør der med dette direktiv indføres forpligtelser til at etablere en maritim planlægningsproces, der udmønter sig i én eller flere fysiske planer for det maritime rum; en sådan planlægningsproces bør tage hensyn til samspillet mellem land og hav og fremme samarbejde mellem medlemsstaterne. Med forbehold af eksisterende gældende EU-ret på områderne energi, transport, fiskeri og miljø bør dette direktiv ikke

pålægge flere nye forpligtelser, navnlig i forhold til medlemsstaternes konkrete valg af, hvorledes sektorpolitikkerne på disse områder forfølges, men bør i stedet have til formål at bidrage til disse politikker gennem planlægningsprocessen.”

Formålet med at indføre maritim fysisk planlægning i EU er således bredt og sigter mod at skabe bedre forudsætninger for vækst på et bæredygtigt grundlag og forbedringer af miljøet indenfor rammerne af gældende EU-ret på områderne energi, transport, fiskeri og miljø.

1.3 Forudgående overvejelser

I forbindelse med forhandlingerne af direktivet blev der nedsat en statslig koordinationsgruppe med repræsentanter for det daværende Miljøministerium, Energistyrelsen, Forsvaret, Geodatastyrelsen, Kulturstyrelsen, Kystdirektoratet, NaturErhvervstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen og Naturstyrelsen (formand), som under forhandlingerne og efter vedtagelsen af direktivet har drøftet, hvordan havplanlægning kan gennemføres i Danmark.

Koordinationsgruppen er enig om en række anbefalinger, som bør følges i forbindelse med implementeringen af direktivet i dansk ret. Disse anbefalinger er i alt væsentligt fulgt og indarbejdet i det foreliggende lovforslag.

Koordinationsgruppen har foreslået en behovsorienteret arealudlægningsmodel, som i princippet omfatter følgende faser og elementer:

1. Der foretages en *registrering* af bindinger (f.eks. Natura 2000-områder, militære skyde- og øvelsesområder), benyttelse (f.eks. havvindmølleparker) og beskyttelseshensyn (f.eks. marine naturværdier) samt fremtidige dokumenterede arealbehov for de sektorer, der planlægges for.
2. Der iværksættes en *analyse* af muligheden for sameksistens og potentielle konfliktområder for de relevante aktiviteter på baggrund af ovennævnte registrering, og hvor sameksistens vurderes i forhold til de fire søjler (havoverflade, vandsøjle, havbund og undergrunden) samt tidsfaktoren.
3. Der udarbejdes generelle *retningslinjer* i havplanen, som vil blive fastlagt for hele havområdet med særlig sigte på de sektorer og interesser, der skal planlægges for.
4. Der foretages en *interesseafvejning* mellem de aktiviteter (sektorer/erhverv) og andre interesser, der planlægges for og i forhold til aktuelle aktiviteter/interesser i det pågældende område.
5. Der foretages *arealudlæg* for bl.a. at skabe investeringssikkerhed for udvalgte sektorer og med fastsættelse af konkrete retningslinjer for det enkelte arealudlæg.

I forbindelse med forhandling af EU-direktiv om den kommende maritime planlov arbejdede Danmark for, at råstofområdet blev inddraget for at sikre samfundets fremtidige forsyninger af råstoffer på havet samt efter ønske fra branchen. Råstofområdet er omfattet af direktivet på en sådan måde, at det fremgår at medlemsstater kan ”*forfølge andre formål, såsom fremme af bæredygtig turisme og bæredygtig indvinding af råstoffer*”.

Koordinationsgruppen har anbefalet, at også råstofindvinding inddrages i havplanlægningen. Baggrunden er, at der i dag sker en planlægning for konkrete velafgrænsede arealer (indvindingsområder og arealudlæg), og at der fremover er et behov for at sikre samfundets forsyning

af råstoffer fra havet. En havplanlægning, der sikrer arealudlæg for områder til råstofindvinding efter afvejning af andre – eventuelt modsatrettede interesser – vil i væsentlig grad kunne medvirke hertil. Det vil samtidig begrænse antallet af konflikter mellem råstofindvinding og øvrige interesser. Den danske råstofbranche har desuden under forhandlingerne af direktivet efterlyst, at råstofindvinding også omfattes af havplanlægningen.

Med hensyn til øvrige sektorer og interesser, som der efter lovforslaget ikke skal planlægges for, vil disse blive inddraget i interesseafvejningen, når den konkrete havplanlægning skal foretages. Der vil i det omfang, det vurderes hensigtsmæssigt og eventuelt nødvendigt i forbindelse med havplanlægningen blive foretaget en registrering af anlæg og aktiviteter af disse øvrige sektorer og interesser på baggrund af tilgængelige data.

2. Gældende ret

2.1 Fysisk planlægning på havet

Der eksisterer ikke i dag lovgivning i Danmark om en sammenfattende fysisk planlægning for havet (maritim planlægning). Der ses herved bort fra de få og mindre betydende undtagelser - om retningslinjer i kommuneplanerne om visse rekreative anvendelsesmuligheder på søterritoriet - der følger af planloven, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 2, nr. 2. Den planlægning af anlæg og aktiviteter der foretages på havet, har hidtil typisk været en planlægning for enkelte sektorer, eksempelvis om udbygning med energianlæg på havet.

2.2 Forholdet til anden lovgivning

De danske havområder er i dag reguleret af et betydeligt antal love og bekendtgørelser om blandt etablering af anlæg og aktiviteter og forskellige beskyttelsesinteresser.

Den væsentligste ændring, der gennemføres med lovforslaget af direkte betydning for anden lovgivning og administration er, at sektorplanlægningen og enkeltsagsadministrationen (tilladelser m.v.) samt den kommunale planlægning fremover ikke må vedtages henholdsvis meddeles i strid med havplanlægningen eller forslag til havplanlægning, der er offentliggjort af erhvervs- og vækstministeren, jf. lovforslagets §§ 14 og 24. Herudover vil der i det omfang, der allerede eksisterer en klageadgang efter sektorlovgivning fremover kunne klages over, at sektormyndigheden vedtagelse af sektorplaner og meddelelse af en tilladelse strider mod havplanen mv., jf. lovforslagets § 22.

Nedenfor gennemgås i hovedtræk gældende ret, herunder klagereglerne, indenfor en række lovområder, hvor administrationen således vil kunne blive berørt af lovforslaget.

Det bemærkes, at havplanlægningen skal respektere de internationale havretlige regler, som Danmark har tiltrådt. Det gælder først og fremmest FN's havretskonvention fra 1982, der bl.a. indeholder bestemmelser om jurisdiktion og retten til "uskadelig passage".

2.2.1 Havstrategiloven

Lov om havstrategi, jf. lov nr. 522 af 26. maj 2010, implementerer havstrategidirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger) og har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Loven omfatter danske havområder, herunder havbund og undergrund, på søterritoriet og i de eksklusive økonomiske zoner. Loven finder dog ikke anvendelse på havområder, der er omfattet af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven) og - for den kommende vandplanperiode (2015-2021) - lov om vandplanlægning og indsatser, der indgår i en vedtaget Natura 2000-plan efter miljømålsloven.

Med loven og direktivet skabes en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne skal træffe de fornødne foranstaltninger til at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. Dette skal ske gennem udarbejdelse og gennemførsel af en havstrategi, som anvender en økosystembaseret tilgang til forvaltning af de menneskelige aktiviteter.

Havstrategien, som udarbejdes i etaper og revideres hvert 6. år, skal indeholde en basisanalyse, beskrivelse af god miljøtilstand, miljømål, overvågningsprogram og indsatsprogram. Havstrategien skal udarbejdes og gennemføres med henblik på at 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er muligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket samt 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at udfase forurening og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer, menneskers sundhed eller legitime anvendelser af havet.

Statslige, regionale og kommunale myndigheder er, ved udøvelse af deres beføjelser i medfør af lovgivningen, bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter havstrategiloven.

Det følger af lov om havstrategi, at der kan klages til Natur- og Miljøklagenævnet over processuelle spørgsmål i forbindelse med havstrategiernes tilvejebringelse. Natur- og Miljøklagenævnet kan således efterprøve, om de enkelte dele af havstrategien indeholder de elementer, som ifølge loven skal være i strategien, og om de har været i offentlig høring som foreskrevet i loven.

2.2.2 Lov om vandplanlægning

Vandrammedirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger) fastlægger rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand.

Vandrammedirektivet indeholder en række miljømål. Medlemsstaterne skal overordnet, på baggrund af fastlagte indsatsprogrammer, iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle vandforekomster (overfladevandområder og grundvandsforekomster). De skal endvidere beskytte, forbedre og restaurere vandforekomster med henblik på at opfylde et generelt mål om ”god tilstand for overfladevand” i alle overfladevandområder, ”god grundvandstilstand” i alle grundvandsforekomster og ”godt økologisk potentiale” og ”god kemisk tilstand” i alle kunstige og stærkt modificerede vandområder senest 22. december 2015.

Lov om vandplanlægning, jf. lov nr. 1606 af 26. december 2013, finder anvendelse for vandplanlægningen for planperioden 2015-2021 og de efterfølgende planperioder. Loven implementerer dele af vandrammedirektivet og fastlægger således rammer for beskyttelsen af overfladevand og grundvand i Danmark.

Lov om vandplanlægning finder anvendelse på Danmarks samlede landareal og de samlede kystvande. Landarealet er opdelt i vandområdedistrikter, som udgøres af et eller flere sammenhængende vandløbsoplande og tilhørende kystvande. Afgrænsningen af vandområdedistrikter fremgår af bekendtgørelse om vandområdedistrikter og hovedvandoplande. Kystvande er i loven, i overensstemmelse med vandrammedirektivet, defineret som et overfladevand på landsiden af en linje, hvor hvert punkt befinder sig i en afstand af 1 sømil til havsiden fra det nærmeste punkt på den basislinje, hvorfra bredden af territorialfarvande måles, og som, hvor det er relevant, strækker sig ud til overgangsvandets yderste grænse.

Det følger af loven, at miljøministeren skal fastsætte regler, der fastlægger og angiver konkrete miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, og at miljømålene skal fastlægges med henblik på bl.a. overordnet at sikre, at forringelse af tilstanden af alle overfladevandområder og af alle grundvandsforekomster forebygges, og at alle overfladevandområder og alle grundvandsforekomster senest 22. december 2015 opnår god tilstand. Med henblik på at opfylde miljømålene skal miljøministeren desuden fastlægge et indsatsprogram for hvert vandområdedistrikt. Såvel miljømål som indsatsprogrammer skal fastlægges i bekendtgørelser og gengives i vandområdeplanerne.

Efter lov om vandplanlægning skal der for hvert vandområdedistrikt udarbejdes en vandområdeplan, hvorved myndigheder og offentligheden informeres om planer for forbedring af miljøtilstanden i vandområdedistriktets vandforekomster, om midlerne til at nå den ønskede miljøtilstand og om en tidsplan herfor.

Det følger af lov om vandplanlægning, at der kan klages til Natur- og Miljøklagenævnet over vandområdeplanernes tilvejebringelse. Natur- og Miljøklagenævnet kan således efterprøve, om offentliggjorte vandområdeplaner indeholder de elementer, som ifølge loven skal være i planerne, og om vandområdeplanerne har været i offentlig høring som foreskrevet i loven. Der kan derudover klages over konkrete forvaltningsmæssige afgørelser efter sektorlovgivningen vedrørende gennemførelse af indsatsprogrammernes foranstaltninger.

2.2.3 Naturbeskyttelse og vildtforvaltning (Natura 2000, beskyttede arter m.m.)

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet

Habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) og fuglebeskyttelsesdirektivet (Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle) forpligter EU's medlemslande til at sikre eller genoprette naturtyper og arter af fællesskabsbetydning. Det skal landene gøre ved bl.a. at udpege særligt beskyttede områder – Natura 2000-områder.

I Danmark er der udpeget 252 Natura 2000-områder, herunder er 97 områder helt eller delvis marine. De marine Natura 2000-områder udgør tilsammen ca. 18 procent af havarealet. Bortset fra en sandsynlig supplerende udpegning af et nyt marsvinområde i Østersøen, som Europa-Kommissionen i 2010 bad Danmark undersøge nærmere, er der ingen aktuelle planer om at udpege nye områder eller ændre afgrænsningen af de eksisterende Natura 2000-områder på havet.

Der gælder efter de 2 direktiver særlige regler for beskyttelse af arter og naturtyper, som er grundlaget for de udpegede områder. Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er i dansk ret implementeret i såvel Miljø- og Fødevareministeriets lovgivning som andre sektorlovgivninger, f. eks. på energiområdet. Lovgivningen skal sikre efterlevelse af direktivkravet om, at der forud for, at der vedtages planer eller gives tilladelser eller dispensationer, foretages en vurdering af, om planen

eller aktiviteten kan skade Natura 2000-området (den såkaldte habitatvurdering). Hvis det ikke kan udelukkes, kan planen ikke vedtages og tilladelsen eller dispensationen ikke gives.

Målet med Natura 2000 er at opnå gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte (udpegningsgrundlaget). For at nå det mål udarbejdes der i medfør af miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 med senere ændringer) for hvert af de danske Natura 2000-områder en Natura 2000-plan, der sætter mål for området og rammerne for, hvilken indsats, der skal til for at de beskyttede naturtyper og arter kan udvikle sig positivt. De statslige Natura 2000-planer er bindende for myndighederne, når de udøver deres kompetence efter lovgivningen i øvrigt. Ved administrationen af tilladelser og dispensationer skal der tages udgangspunkt i områdets målsætninger. Det følger af miljømålsloven, at der kan klages til Natur- og Miljøklagenævnet over planernes tilvejebringelse.

Centrale for administrationen af habitatdirektivets beskyttelsesregler på Miljø- og Fødevareministeriets område er bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 med senere ændringer om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter og bekendtgørelse nr. 874 af 2. september 2008 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne og kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

Der findes tilsvarende bestemmelser i lovgivningen på andre ministerområder, eksempelvis om anvendelse af Danmarks undergrund. Herudover kan der på fiskeriområdet henvises til bekendtgørelse nr. 1048 af 28. august 2013 om særlig fiskeriregulering i marine Natura 2000 områder til beskyttelse af rev. Der er herudover overensstemmelse med habitatdirektivet på dansk territorium, men med hjemmel i grundforordningen for den fælles fiskeripolitik, fastsat en regulering, der også omfatter svenske og tyske fiskere (Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/1778 af 25. juni 2015 om fastlæggelse af fiskerirelaterede bevarelsesforanstaltninger til beskyttelse af revområder i farvande inden for Danmarks højhedsområde i Østersøen og Kattegat).

Beskyttelsen af Natura 2000-områdenes udpegningsgrundlag kan kun fraviges i helt særlige tilfælde. Det forudsætter, at der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsmæssige interesser, og ingen alternativer. Hvis der dispenseres, er det ligeledes en forudsætning, at der gennemføres kompenserende foranstaltninger, der opvejer skaden, så sammenhængen i Natura 2000-netværket bevares. Hensynet til privatøkonomiske interesser vil normalt ikke kunne begrunde en fravigelse.

Afgørelsen af, om det vil være i strid med habitatdirektivet og fuglebeskyttelses-direktivet at vedtage en plan eller tillade et projekt (habitatvurdering) træffes af den kompetente myndighed, det vil sige den myndighed, som er tillagt kompetence til at træffe afgørelse efter reglerne i den almindelige lovgivning, der regulerer det pågældende område. Det gælder også beslutning om at fravige beskyttelsen. Inden der træffes en afgørelse om at fravige beskyttelsen, skal der indhentes en udtalelse fra Naturstyrelsen.

Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at beskytte nærmere angivne arter i og uden for Natura 2000-områderne (de såkaldte bilag IV-arter), herunder at sikre arternes yngle- eller rasteområder mod beskadigelse eller ødelæggelse. Der kan således ikke vedtages planer eller meddeles tilladelser m.v., hvis det beskadiger de pågældende arters yngle- eller rasteområder. Den

relevante myndighed kan i meget begrænsede tilfælde dispenseres fra forbuddene. På havet er denne beskyttelse primært relevant i forhold til marsvin og deres yngle – eller rasteområder.

Efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 1, og vildtforvaltningslovens §§ 6 a og 7 gælder endvidere et generelt forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder og forsætlig forstyrrelse af bilag IV-arter med skadelig virkning for arten eller bestanden. Efter artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, er der forbud mod alle former for forsætlig indfangning eller drab af disse arter. Sidstnævnte kan være relevant i forbindelse med risikoen for drab af fugle ved opsætning af vindmøller. Naturstyrelsen kan i meget begrænsede tilfælde dispenseres fra forbuddene.

Klageadgangen følger klage reglerne i de love, som hjemler myndighedernes afgørelser.

2.2.4 Museumsloven (*marin kulturarv*)

Fortidsminder i territorialfarvandet er beskyttet efter museumsloven.

Beskyttelsen er geografisk afgrænset til vandløb, søer, de indre farvande, territorialfarvandet og kontinentalsoklen indtil 24 sømil fra basislinjerne. Beskyttelsen af fortidsminder på havbunden sker i forskellige led, hvor reguleringen i forhold til søterritoriet til en vis grad afspejler reguleringen af fortidsminder på landjorden. I museumslovens kap. 8 findes der detaljerede regler for, hvordan samarbejdet mellem Kulturministeriet, kommunerne og planmyndighederne foregår i forhold til fortidsminder på landjorden. Tilsvarende regler findes imidlertid ikke i forhold til fortidsminder på søterritoriet. Her har en sagsbehandlingspraksis i statsforvaltningen udviklet sig over tre til fire årtier, omkring det såkaldte ”stjernehøringsprincip”.

De vigtigste materielle beskyttelsesbestemmelser er følgende:

1. I museumslovens § 28 findes en generel bestemmelse om anmeldelsespligt til kulturministeren og om ejerskabets overgang til staten under visse betingelser.
2. Iht. museumslovens § 29 g er der et generelt forbud mod tilstandsændringer af fortidsminder og historiske skibsvrag under vandet.
3. I museumslovens § 29 g, stk. 4 gives Kulturministeren mulighed for at stille krav om, at der skal foretages marinarkæologiske forundersøgelser i forbindelse med anlægsarbejder.
4. Endelig er der i museumslovens § 29 h bestemmelse om standsning og obligatorisk marinarkæologisk undersøgelse ved påtrufne fortidsminder.

Bestemmelserne gælder alle fortidsminder, herunder skibsvrag, som er mere end 100 år gamle. Kulturministeren kan konkret bestemme, at reglerne tillige skal finde anvendelse på fortidsminder, herunder skibsvrag, som er gået tabt for mindre end 100 år siden. Der gælder det noget specielle for søterritoriets kulturarv, at den er omfattet af beskyttelsen uanset om den er kendt og registreret eller ej. Efter museumslovens § 29 j, kan der gives dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer, herunder dispensationer med særlige vilkår.

I museumslovens § 29 o bestemmes det, at der påhviler Kulturministeriet en forpligtelse til at føre tilsyn, jf. ovennævnte regler. I henhold til samme bestemmelse kan dette tilsyn udføres af en anden myndighed. Denne opgave er henlagt til Kulturstyrelsen.

Reglerne om fortidsminder under vandet gælder sideløbende med de gældende regler om optagning af vrag m.v. i strandingsloven.

I den tidligere naturbeskyttelseslov var der hjemmel til at udstede aktivitetsforbud i forhold til bl.a. marinarkæologiske lokaliteter. Disse forbud kan stadig være gældende i det omfang de er i overensstemmelse med den nuværende naturbeskyttelseslovs § 51. Det territoriale anvendelsesområde for denne bestemmelse er fiskeriterritoriet, dvs. både territorialfarvandet og eksklusive økonomiske zone.

Reglerne om fortidsminder i museumsloven gælder kun indtil 24 sømil fra basislinjerne, og dermed ikke i den øvrige del af den eksklusive økonomiske zone.

Museumsloven indeholder bestemmelser om forvaltningen af fortidsminder (§ 28 a), som bliver fundet fra danske skibe eller af danske statsborgere på den dybe havbund, men heller ikke disse bestemmelser omfatter fortidsminder i zonen mellem 24 og 200 sømil fra basislinjerne.

Danmark er i henhold til havretskonventionens art. 303 forpligtet til, at beskytte kulturarv fundet i havet og til at samarbejde med andre stater herom, uanset hvor i havet denne kulturarv befinder sig. Denne bestemmelse omfatter således alle dele af søterritoriet.

Den gældende museumslov tager ikke højde for denne bestemmelse, men bestemmelsen i havretskonventionen bliver af mange af havretskonventionens statsparter anset som en hjemmel til også at beskytte kulturarv i de respektive deltagerstaters eksklusive økonomiske zoner, herunder navnlig i forbindelse med håndhævelsen af deres jurisdiktion på råstof-, fiskeri- og miljøområderne.

I den praktiske administration af området indgår Kulturstyrelsen som høringspart i stjernehøringer fra de relevante godkendelsesmyndigheder; de såkaldte 1. instans myndigheder. Proceduren er, at høringssagerne sendes til et af de tre marinarkæologiske museer til arkivalisk kontrol. På museet gennemføres arkivalisk kontrol og faglig vurdering i forhold til, om man vil udtale ”Intet at bemærke”, eller om man vil anmode Kulturstyrelsen om – i medfør af museumslovens § 29 g, stk. 4 – at stille vilkår om, at der forud for anlægsarbejdet eller aktiviteten gennemføres en marinarkæologisk forundersøgelse.

I Kulturstyrelsen vurderes anbefalingerne, således at det efterfølgende er styrelsen som indestår for den faglige vurdering. Hvor Kulturstyrelsen vælger at følge museets anbefaling udfærdiges der et høringssvar til den relevante 1. instans myndighed, som inkorporerer udtalelsen/vilkåret i det endelige høringssvar. Ud over orienteringen til 1. instans myndigheden foregår den efterfølgende administration som kontakt mellem bygherren/den aktivitetsansvarlige, museet og Kulturstyrelsen. Når alle nødvendige undersøgelser er afsluttede, og det er klarlagt, at væsentlig kulturarv ikke vil blive forstyrret eller ødelagt, afsluttes sagen ved, at Kulturstyrelsen frigiver lokaliteten/området i forhold til kulturarv.

2.2.5 Råstofloven

Indvinding af råstoffer på havet reguleres af lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 657 af 27. maj 2013 med senere ændringer, som administreres af Naturstyrelsen under Miljø- og Fødevareministeriet. Der indvindes sand, grus og ral mod betaling af vederlag til staten. Der kan opnås tilladelse til tre typer af områder: 1) auktionsområder, hvor højestbydende får en eneret til indvinding i op til 10 år, 2) fællesområder, hvor alle kan få adgang til at indvinde og 3) bygherreområder, hvor bygherrer får mulighed for at få områder til særlige anlægsprojekter m.v. Der kan som udgangspunkt ikke opnås tilladelse til indvinding på områder med mindre end 6 m havdybde.

For alle tre typer af områder skal der søges om efterforsknings- og indvindingstilladelse i henhold til reglerne i bekendtgørelsen om råstofindvinding på havet. I visse tilfælde kræver efterforskning dog

kun en forudgående anmeldelse. Der er pr. august 2015 udlagt 12 auktionsområder, 80 fællesområder og 4 bygherreområder med et samlet areal på ca. 600 kvadratkilometer.

Der kan i henhold til råstoflovens § 22, stk. 1, ved bekendtgørelse udlægges områder på havet, som forbeholdes råstofforsyning, herunder særlige råstofforsyningsbehov. Der er pt. reserveret to områder til råstofindvinding ved henholdsvis den jyske vestkyst til fremtidig kystbeskyttelse og ved Kriegers Flak og Rønne Banke til bygge- og anlægsprojekter.

Naturstyrelsen har ansvar for den overordnede kortlægning af råstofforekomster på havet. Der foretages kortlægning af udvalgte områder med havdybder mellem 6 og 40 m, hvor råstofindvinding er relevant.

På land er det regionerne, der fastlægger retningslinjerne i form af råstofplaner. Det er også regionerne, der giver tilladelser til råstofindvinding og fører tilsyn. Regionsrådet kan til enhver tid begrænse eller tilbagetrække en tilladelse til erhvervsmæssig indvinding på land.

Afgørelse om tilladelse til råstofindvinding kan i visse tilfælde påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

2.2.6 Planloven

Den sammenfattende fysiske planlægning på land varetages af erhvervs- og vækstministeren gennem landplanlægningen og af kommunerne gennem kommune- og lokalplanlægningen i henhold til planloven, jf. bekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013 af lov om planlægning med senere ændringer.

Den fysiske planlægning omfatter med få undtagelser ikke søterritoriet. Disse undtagelser følger af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 19, hvorefter kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for anvendelsen af vandløb, søer, kystvande.

Efter planlovens § 13, stk. 1, nr. 13, kan der desuden i kommuneplanen fastsættes rammer for indholdet af lokalplaner med hensyn til anvendelsen af vandområder og udformning af anlæg på vandområder i et byomdannelsesområde inden for eller i tilknytning til en havns dækkende værker. Der vil kunne være tale om rammebestemmelser for udnyttelsen af eksempelvis fritidsaktiviteter eller større anlægsarbejder.

Efter planlovens § 15, stk. 1, nr. 23, kan kommunalbestyrelsen således fastsætte lokalplanbestemmelser for anvendelsen af vandområder i et byomdannelsesområde, jf. § 11 d, inden for eller i tilknytning til en havns dækkende værker, og efter planlovens § 15, stk. 1, nr. 24, gælder dette også for udformningen af anlæg i sådanne områder, herunder inddæmning og opfyldning, etablering af faste anlæg og anbringelse af faste eller forankrede indretninger eller genstande samt anbringelse af fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads, uddybning eller gravning m.v. Opfyldning, anlæg m.v. af de pågældende vandområder kræver tilladelse fra Kystdirektoratet.

Om kommunernes og erhvervs- og vækstministerens kompetence efter planloven til at planlægge på søterritoriet henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 2.

Der skal i forbindelse med havplanlægningen tages hensyn til samspillet mellem hav og land, jf. lovforslagets §§ 1 og 6. Der er som led heri samtidig med dette lovforslag fremsat forslag til ændring af planlovens §§ 11 og 13. Ændringsforslaget indebærer, at kommune- og lokalplaner ikke må stride

mod havplanen eller forslag til havplan. Allerede vedtagne kommune- og lokalplaner bevarer deres gyldighed.

2.2.7 Energilovgivningen

Energi-, Forsynings og Klimaministeriet varetager opgaver både for så vidt angår land- og havområder. I forhold til nærværende lovforslag drejer det sig væsentligst om reguleringen af energiproduktion og –forsyning, herunder lov om fremme af vedvarende energi (herefter ”VE-loven”), elforsyningsloven, undergrundsloven og kontinentalsokkelloven, der i det daglige administreres af Energistyrelsen. Endvidere varetager Energinet.dk visse opgaver vedrørende drift og udbygning af den overordnede infrastruktur.

Lov om fremme af vedvarende energi (Lovbekendtgørelse nr. 122 af 06/02/2015)

Tilladelser til at udnytte energi fra vind og vand på havet gives efter lov om fremme af vedvarende energi. Det drejer sig om havvindmøller og bølgekraftanlæg. Tilladelser til opstilling af havvindmøller gives efter åben-dør-ordning, hvor virksomhederne selv kommer med forslag til placeringen, eller de gives efter et statsligt udbud, hvor staten har screenet sig frem til egnede placeringer. Der gives tilladelser til forundersøgelser og slutteligt en etableringstilladelse indeholdende en VVM-tilladelse. Tilladelsen kan påklages til Energiklagenævnet.

Undergrundsloven (Lovbekendtgørelse nr. 960 af 13/09/2011)

Med loven tilstræbes en hensigtsmæssig anvendelse og udnyttelse af Danmarks undergrund og af dens naturforekomster. Loven finder anvendelse på forundersøgelse, efterforskning og indvinding af råstoffer i undergrunden, anvendelse af undergrunden til lagring eller andre formål end indvinding af råstoffer og videnskabelige undersøgelser af undergrunden af betydning for virksomhed efter loven.

Det bemærkes, at undergrundsloven gælder for råstoffer, der ikke var underkastet privatøkonomisk udnyttelse før 1932 (bl.a. olie- og naturgas), mens råstoffer som sand og grus reguleres efter råstofloven.

Kontinentalsokkelloven (Lovbekendtgørelse nr. 1101 af 18/11/2005)

Efter denne lov meddeler Energistyrelsen tilladelser til nedlæggelse af elkabler og rørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde. Vilkaerne stilles under hensyntagen til udforskning af soklen, udnyttelse af dens naturforekomster, forebyggelse og begrænsning af forurening fra rørledninger og muligheden for at kunne reparere eksisterende kabler og rørledninger.

Energiklagenævnet er klageinstans for afgørelser truffet af Energistyrelsen i henhold til energilovgivningen, herunder VE-loven, elforsyningsloven, undergrundsloven og kontinentalsokkelloven. Endvidere er Energiklagenævnet klageinstans for visse afgørelser truffet af Energinet.dk i henhold til lov om Energinet.dk.

2.2.8 Fiskeri og akvakultur

Fiskeri og fiskeopdræt i dansk territorialfarvand fra kystlinjen og ud til EEZ-grænsen reguleres af gældende EU-regler inden for EU's fælles fiskeripolitik og af lov om fiskeri og fiskeopdræt (fiskeriloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 658 af 21. maj 2014 med tilhørende bekendtgørelser.

Det følger af TEUF artikel 3, litra d, at Unionen har enekompetence på området for bevarelse af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik og om ophævelse af en række

forordninger (Grundforordningen) indeholder i artikel 4 en definition af "EU-farvande" som farvande, der henhører under medlemsstaternes højhedsområde eller jurisdiktion med undtagelse af farvandene omkring territorier, der er nævnt i bilag II til traktaten, som er de oversøiske territorier.

Hovedreglen er medlemsstaternes lige adgang til EU-farvandene, som i henhold til grundforordningen i et vist omfang kan begrænses ved national regulering indtil 12 sømil fra basislinjerne, som kan forbeholdes fartøjer, der traditionelt fisker i sådanne farvande fra havne på den tilstødende kyst, jf. grundforordningens artikel 5, stk. 2, og bekendtgørelse nr. 205 af 25. februar 2015 om adgang til fiskeri i danske farvande indtil 12 sømil fra basislinjen. I danske farvande fiskes primært af danske, tyske og svenske fartøjer med fiskerilicens.

Hovedreglen er således EU-regulering af fiskeriet, men medlemsstaterne har imidlertid i visse tilfælde adgang til at fastsætte nationale regler til bevarelse og forvaltning af fiskebestanden. Adgangen til at indføre ikke-diskriminerende nationale foranstaltninger for egne fartøjer i medfør af grundforordningen fremgår af artikel 19, som dog efter sin ordlyd alene indeholder adgang til at træffe foranstaltninger med henblik på bevarelse af fiskebestande. Inden for 12-sømlens grænse gælder artikel 20, som også gælder andre landes fartøjer med fiskerirettigheder i dansk farvand, og hvor der kan fastsættes regler vedrørende bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne og opretholdelse eller forbedring af bevarelsesstatussen for marine økosystemer. Disse foranstaltninger kan eksempelvis omfatte lukning af områder for fiskeri af hensyn til bestandsopbudsning.

Endvidere er medlemslandene i henhold til grundforordningens artikel 11 forpligtede til at iværksætte bevaringsforanstaltninger med henblik på overholdelse af forpligtelserne i Unionens miljølovgivning, herunder artikel 6 i direktiv 92/43/EØF, som er fiskeriregulering i forhold til Natura2000 områder i henhold til habitatdirektivet. Disse foranstaltninger udformes som udgangspunkt som en fælles henstilling sammen med andre medlemsstater med direkte fiskerimæssige interesser og vedtages herefter som en delegeret retsakt i henhold til grundforordningens artikel 18. Den medlemsstat i hvis farvande foranstaltningen skal iværksættes er "initierende medlemsstat".

Fiskeriloven supplerer EU-lovgivningen inden for Unionens fælles fiskeripolitik, men regulerer også øvrigt fiskeri og fiskeopdræt. I henhold til § 1 har fiskeriloven til formål gennem en forvaltning, der sikrer beskyttelse og opbudsning af levende ressourcer i salt- og ferskvand samt beskyttelse af andet dyre- og planteliv, at sikre et bæredygtigt grundlag for erhvervsmæssigt fiskeri og fiskeopdræt og dertil knyttede erhverv samt muligheden for rekreativt fiskeri.

Fiskeriloven er en rammelov, der har til formål at sikre et bæredygtigt grundlag for erhvervsmæssigt fiskeri og dertil knyttede erhverv samt muligheden for rekreativt fiskeri. Fiskeriloven udgør tillige et administrationsgrundlag, der tager højde for at kunne supplere direkte gældende EU-retsakter, herunder gennem en tilknyttet strafbestemmelse.

På opdrætsområdet er der igangsat et arbejde med at udpege zoner på havet til akvakulturanlæg, hvor der blandt andet screenes for umiddelbare miljømæssige konsekvenser og foretages en umiddelbar afvejning i forhold til andre interesser.

Fiskeri og fiskeopdræt – enkeltsagsadministration, klageregler og erstatning

Efter fiskerilovens § 32 kan miljø- og fødevareministeren bl.a. fastsætte regler om placering af tilladte fiskeredskaber og pæle. Regler om afmærkning og placering af fiskeredskaber i saltvand fastsættes efter forhandling med forsvarsministeren og erhvervs- og vækstministeren. Hertil kommer

ministeriets registrering af en ret til at benytte et faststående redskab på en bestemt fiskeplads frem for andre fiskere i op til 6 år, jf. lovens § 73 og bekendtgørelse nr. 706 af 29. juni 2004 om fiskeredskaber (bundgarn m.v.) i saltvand med senere ændringer.

Fiskerilovens kapitel 13 indeholder regler om fiskeopdræt i saltvand (herunder også muslingebrug), og ifølge lovens § 66 må opdræt af fisk på dansk fiskeriterritorium kun finde sted efter tilladelse fra miljø- og fødevareministeren. En ansøgning om tilladelse efter loven gælder samtidig som ansøgning om tilladelse efter anden lovgivning. Ansøgninger behandles efter bekendtgørelse nr. 122 af 1. marts 1991 om etablering og drift af havbrug.

Efter fiskerilovens § 69 må der ikke lægges hindringer i vejen for lovlig opdrætsvirksomhed.

I fiskerilovens § 110, stk. 3, er der fastsat regler om bl.a. klage, og miljø- og fødevareministeren kan herunder henlægge sine beføjelser efter loven til en institution under ministeriet og fastsætte regler adgangen til at klage over disse myndigheders afgørelser. Efter § 14 i bekendtgørelse nr. 512 af 23. april 2014 om NaturErhvervstyrelsens opgaver og beføjelser kan afgørelser påklages til Miljø- og Fødevareministeriets Klagecenter.

Efter fiskerilovens § 77 må foranstaltninger eller indgreb, der kan forårsage ulemper eller hindre fiskeriet i saltvandsområder, gøre bundforholdene uegnede til fiskeri eller i øvrigt påvirke fauna og flora på fiskeriområde kun foretages efter tilladelse fra pågældende minister efter forhandling med miljø- og fødevareministeren eller efter tilladelse fra miljø- og fødevareministeren. Ifølge fiskerilovens § 78 skal der i forbindelse med tilladelsesudstedelsen tages højde for, at der er taget stilling til erstatning, bortset fra tilladelser til råstofindvinding til brug for enkeltstående anlægsarbejder, og tilladelsen er udstedt til bygherren. Erstatningsspørgsmålet kan efter fiskerilovens §§ 79-80 påklages, idet spørgsmålet kan henvises til endelig administrativ afgørelse ved et nævn.

2.2.9 Søtransport og sejladsikkerhed

Sejladsikkerheden i danske farvande er reguleret i lov om sikkerhed til søs, jf. Bekendtgørelse af lov om sikkerhed til søs nr. 72 af 17. januar 2014 (søikkerhedsloven) og Bekendtgørelser udstedt i medfør af loven (Bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande og Bekendtgørelse nr. 45 af 22. januar 2015 om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde (afmærkningsbekendtgørelsen))

Disse regler har central betydning for opretholdelse af det høje niveau for sikkerheden til søs i danske farvande samt for sikring af gode rammevilkår for sejladsen, herunder særligt den erhvervsmæssige sejlads i danske farvande.

Forholdsregler for sejladsen m.v.

Erhvervs- og vækstministeren skal som ressortansvarlig for søfartsområdet sikre sejladsikkerheden i danske farvande samt søfartserhvervets rammevilkår. Ministeren har som led heri en generel mulighed for at fastsætte regler, træffe foranstaltninger og meddele generelle og konkrete forbud eller påbud til sikring af sejladsen, overholdelse af orden og forebyggelse af fare samt til forebyggelse af, at der lægges den frie sejlads hindringer i vejen, jf. søikkerhedslovens § 6.

Afgørelser, herunder forbud og påbud til sikring af sejladsen m.v., der træffes med hjemmel i søikkerhedslovens § 6, kan ikke påklages til en højere administrativ myndighed, jf. § 7, stk. 1, i

bekendtgørelse nr. 744 af 24. juni 2013 om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v. Eventuelle afgørelser om tilbageholdelse af skibe og anløbsforbud kan dog påklages af vedkommende rederi til Ankenævnet for Søfartsforhold, jf. § 7, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 744 af 24. juni 2013, om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v.

Farvandsafmærkning m.v.

Farvandsafmærkning og navigationssystemer, der tjener til hjælp for pladsbestemmelse og sejlads i dansk afmærkningsområde, etableres når det er påkrævet, jf. søsikkerhedslovens § 8.

Ved navigationssystemer forstås navigationssystemer og elektronisk afmærkning samt andre systemer og indretninger, der etableres til vejledning for skibes navigation, eksempelvis AIS-afmærkning (automatisk identifikationssystem), jf. afmærkningsbekendtgørelsens § 3, nr. 2.

Ved afmærkning forstås både flydende og fast afmærkning, herunder sømærker, fyr, båker, Racon (RADar beaCON) og tågesignalanlæg, markering og skiltning samt anden indretning og belysning til navigationsformål, jf. afmærkningsbekendtgørelsens § 3, nr. 1, 3 og 4.

Farvandsafmærkning og navigationssystemer etableres af Søfartsstyrelsen, hvis der er tale om farvandsafmærkning i hoved- og gennemsejlingsfarvande, til sikker ankerplads i danske farvande, jf. afmærkningsbekendtgørelsens § 5. I andre tilfælde kan der foretages privat afmærkning efter tilladelse fra Søfartsstyrelsen, jf. afmærkningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8, i disse tilfælde etableres afmærkningen af den, som ved sin tilstedeværelse skaber et behov for afmærkningen. Det kan f.eks. være ejere af havne, broer, vindmølleparker, offshoreanlæg, kabel- og rørledninger og lignende.

Søfartsstyrelsen fører kontrol med farvandsafmærkningen og sikrer, at afmærkningen er rimelig og nødvendig henset til skibstrafikkens omfang og risikoens størrelse, jf. afmærkningsbekendtgørelsens § 4. Søfartsstyrelsen har som led i kontrollen mulighed for at meddele påbud om etablering og inddragelse m.v. af privat farvandsafmærkning, jf. afmærkningsbekendtgørelsens § 9.

Afmærkningsbekendtgørelsens § 10 indeholder desuden et generelt forbud mod anbringelse af genstande i farvandene, lysreklamer, belysning, skiltning m.v., der kan påvirke skibes sikre navigation.

Søfartsstyrelsens afgørelser om afmærkning - dvs. tilladelser eller påbud om afmærkning - kan ikke påklages for en højere administrativ myndighed, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 744 af 24. juni 2013 om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v.

Sejladssikkerhed ved entreprenørarbejde m.v.

Bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande indeholder særlige regler om sejladssikkerhed ved arbejder på anlæg, programsatte begivenheder, arrangementer og lignende aktiviteter i de danske farvande og på medvirkende danske og udenlandske skibe.

Efter bekendtgørelsens § 3 må en aktivitet kun gennemføres, hvis den ansvarlige har foretaget en konkret vurdering af risikoen, som viser, at sejladssikkerheden ikke vil blive nævneværdigt forringet,

og at den frie sejlads ikke hindres. Søfartsstyrelsen kan for større anlægsarbejder i danske farvande udstede påbud om udarbejdelse af en risikoanalyse efter internationalt anerkendte standarder.

Hvis der i relation til en aktivitet opstår fare for skibes sikre eller fri sejlads, skal den ansvarlige hurtigst muligt meddele det til Søfartsstyrelsen, jf. bekendtgørelsens § 6.

Søfartsstyrelsens afgørelser efter bekendtgørelsen kan ikke påklages. Dette fremgår af bekendtgørelse nr. 744 af 24. juni 2013 om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og omklageadgang

2.2.10 Havneloven

Trafikstyrelsen administrerer bekendtgørelse af lov om havne nr. 457 af 23. maj 2012 (havneloven). Loven finder anvendelse for havne, der anvendes til erhvervsmæssig ekspedition af gods, køretøjer, personer og landinger af fisk. Havneloven regulerer følgende forhold:

- Anlæg, vedligeholdelse og nedlæggelse af en havn
- Adgang til benyttelse af havne
- Havnenes organisationsformer
- Ansættelsesforhold
- Sikring af havnefaciliteter og havne
- Ordensreglement og klageadgang

I forbindelse med ansøgninger om anlæg og vedligeholdelse af havne tager Trafikstyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 579 af 29. maj 2013 om miljømæssig vurdering af visse anlæg og foranstaltninger på søterritoriet stilling til, om projektet er VVM-pligtigt. Endvidere vurderer Trafikstyrelsen, om der i forbindelse med det pågældende projekt skal udarbejdes en konsekvensvurdering, jf. bekendtgørelse nr. 874 af 2. september 2008 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår anlæg og udvidelse af havne og kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

Trafikstyrelsen træffer efter disse vurderinger afgørelser om tilladelse til projekter i erhvervshavne, jfr. § 2 i havneloven. Der kan være f.eks. være tale om nye anlæg, vedligeholdelsesprojekter, nedlæggelser af dele eller af en hel havn, udgravninger m.m.

2.2.11 Kystbeskyttelsesloven

Kystdirektoratet administrerer lovbekendtgørelse nr. 267 af 11. marts 2009 om kystbeskyttelse.

Kystdirektoratets administration af søterritoriet udspringer af statens højhedsret over søterritoriet, som blev indskrevet i kystbeskyttelseslovens § 16 a ved en lovændring i 2007. Det fremgår af loven, at der på søterritoriet ikke må 1) foretages inddæmning eller opfyldning, 2) udføres anlæg eller anbringes faste eller forankrede indretninger eller genstande, 3) anbringes fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads, eller 4) foretages uddybning eller gravning. Undtaget er dog anlæg og aktiviteter, som reguleres gennem anden myndigheds lovgivning.

Herudover fremgår det af kystbeskyttelseslovens § 16, at der ikke må 1) udføres kystbeskyttelsesforanstaltninger og andre faste anlæg, som også etableres på søterritoriet, eller 2) graves, bores, pumpes, suges eller foretages nogen form for terrænændring uden tilladelse fra miljø- og fødevareministeren

Afgørelse om tilladelse eller afslag på ansøgninger efter kystbeskyttelsesloven kan pt. påklages til miljø- og fødevareministeren. Der indbetales i øjeblikket ikke et gebyr ved klage. Afgørelser truffet efter kystbeskyttelsesloven vil dog inden udgangen af 2015 skulle påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

For så vidt angår kystbeskyttelse, har staten indgået aftaler med en række kystkommuner om kystbeskyttelse. Aftalerne kaldes Fællesaftaler. Formålet med aftalerne er at sikre, at kystbeskyttelsen planlægges og udføres, så kystlinjen ikke rykker ukontrolleret tilbage i landet, og at området sikres mod oversvømmelse og klitgennembrud. Senest er der indgået 5-årige aftaler fra 2013-2018. Aftalerne ligger henholdsvis ved Blåvand, mellem Nymdegab og Lodbjerg, ved Lønstrup og ved Skagen. Aftalerne indgås mellem Kystdirektoratet og de respektive kommuner.

Kystdirektoratets ressortområde

Kystbeskyttelsesloven regulerer en bred vifte af anlæg og aktiviteter. Der er tale om så forskellige anlæg som søflyvepladser, forankringsbøjer, tangkulturanlæg og lystbådehavne. Der er tale om forskelligartede anlæg både hvad angår formål, omfang og miljømæssige påvirkninger, ligesom der er stor forskel på, hvor organiseret og formaliseret de enkelte aktiviteter forbundet med anlægget er. Anlæggene kan derfor ikke beskrives, men kan kategoriseres i 4 overordnede kategorier: 1) Rekreative anlæg, 2) anlæg med en erhvervsmæssig karakter, 3) infrastrukturanlæg og 4) anlæg, der har naturgenopretning som sigte. Der er ikke udarbejdet specifikke sektorielle planer for de enkelte anlæg, men anlæggene indgår dog direkte eller indirekte i en række politikker og strategier på tværs af ministerområder.

Kystdirektoratets administrationsgrundlag for søterritoriet opstiller retningslinjer for forvaltningen af anlæg og aktiviteter efter kystbeskyttelseslovens § 16a. Administrationsgrundlaget indeholder både overordnede retningslinjer for forvaltningen af havet samt mere specifikke kriterier herfor. I relation til kysterne udarbejdede Kystdirektoratet i 2011 ”Kystbeskyttelsesstrategien - en strategisk indsats for smukkere kyster”.

2.2.12 Havbrug

Havbrug er listevirksomheder (forurenende virksomhed) og skal miljøgodkendes før de kan etableres, ændres eller udvides, jf. § 33 i miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010) og § 3 i godkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 669 af 18. juni 2014). Havbrug beliggende nærmere end en sømil fra kysten er opført på bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, som listepunkt I 203 og havbrug beliggende helt eller delvist længere end 1 sømil fra kysten som listepunkt I 205.

I forbindelse med behandling af en ansøgning om miljøgodkendelse af havbrug må godkendelsesmyndigheden, jf. § 18 i godkendelsesbekendtgørelsen, ikke meddele godkendelse, med mindre den vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at virksomheden kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforeneligt med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 1.

Kompetencen til at godkende havbrug ligger hos forskellige myndigheder:

Placeringstilladelser til havbrug i forhold til strategiske interesser på havet, f.eks. vindmølleparker, færgeruter og råstofindvinding meddeles af NaturErhvervstyrelsen. Kompetencen til at meddele miljøgodkendelse og foretage habitatkonsekvensvurdering og VVM-screening samt meddele VVM godkendelse ligger hos kommunalbestyrelserne i kystkommunerne inden for 1 sømil og hos Miljøstyrelsen i havområdet (udenfor 1 sømil).

Overvågning af miljøtilstanden i havene og fastlæggelse af miljøtilstanden som f.eks. god økologisk tilstand i havområderne og vurderingen af det deraf følgende råderum for næringsstofudledning ligger hos Naturstyrelsen, som er fortolkende myndighed i forhold til vandrammedirektivet og havstrategidirektivet. Naturstyrelsen sætter således rammerne for det beskyttelsesniveau, som kommuner og Miljøstyrelsen kan meddele miljøgodkendelse af havbrug indenfor.

2.2.13 Offshore anlæg

Energi-, forsynings- og klimaministeren giver efter lov om anvendelse af Danmarks undergrund tilladelser til efterforskning og indvinding af olie og gas i undergrunden og forholder sig i den forbindelse til den geografiske placering af anlæg til efterforskning og indvinding, jf. pkt. 2.2.7.

Inden der kan gives godkendelse til projekter på havområdet om indvinding af mere end 500 tons råolie pr. dag eller mere end 500.000 m³ pr. dag i kommercielt øjemed, gennemføres der en vurdering af de miljømæssige konsekvenser af projektet (VVM), jf. bekendtgørelse nr. 632 af 11. juni 2012 om VVM-konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore. Bekendtgørelsen er udstedt i medfør af undergrundsloven. Miljøstyrelsen hører i forbindelse med miljøvurderingen.

Miljøstyrelsen giver efterfølgende tilladelser til udledning af olie og kemikalier til havet ved indvinding af gas og olie. Tilladelserne gives efter bekendtgørelse nr. 394 af 17. juli 1984 om udledning i havet af stoffer og materialer fra visse havanlæg. Desuden er der regler om operatørernes beredskab og pligt til at bekæmpe forurening samt indberetning i tilfælde af olie- eller kemikalieforurening af havet. Anlæg til efterforskning og indvinding er ikke omfattet af miljøbeskyttelsesloven og skal derfor ikke godkendes efter denne lovs kap. 5. Dog er fyringsanlæg på platforme omfattet af miljøbeskyttelsesloven, og fyringsanlæg på mere end 50 MW miljøgodkendes derfor efter denne lov.

2.2.14 Forsvarets aktiviteter

Forsvaret gennemfører en lang række aktiviteter til søs, herunder blandt andet skydeøvelser til søs, øvrige øvelser og tests (rutinemæssige såvel som enkeltstående øvelser på mere konkret baggrund), overvågnings- og opmålingsaktiviteter samt beredskabs- og redningsmæssige bidrag og aktiviteter, f. eks. forureningsbekæmpelse og bortsprængning af miner etc. Forsvarets opgaver er overordnet beskrevet i lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v.

Forsvaret gennemfører både skydeaktiviteter til søs samt skydeaktiviteter til lands, der kræver, at der oprettes fareområder eller afspærringsområder til søs. De udpegede skydeområder og de procedurer, der skal følges i forbindelse med skydninger fremgår af bekendtgørelse nr. 64 af 30. januar 2002 om forbud mod ophold på og færdsel gennem forsvarets skydeområder og andre militære områder. Tidspunkter og positioner for afspærring af områder til vands bekendtgøres i Efterretninger for Søfarende.

Hvis der på havbunden konstateres rester af ammunition, krigsgasser eller uidentificerede genstande, der kan være farlige, skal der tages kontakt til Værnfælles Forsvarskommando, jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter m.v. i danske farvande. Søværnets Minørtjeneste vil herefter håndtere fundet og evt. gennemføre en bortsprængning.

Forsvaret gennemfører test af akustisk undervandsudstyr (sonar) i samtlige farvandsafsnit indenfor det danske område som led i installations- og verifikationstest. Ligeledes foretages rutinemæssigt brug af sonar som led i arbejdet som de sonarbærende enheder udfører (bl.a. MineCounterMeasures).

De nævnte aktiviteter, der alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed, er udtaget fra lovforslaget uanset, hvor på havet de finder sted, jf. lovforslaget § 2, stk. 2, nr. 1,

3. Økonomiske-administrative konsekvenser for det offentlige

3.1 Økonomiske konsekvenser for staten

Der skønnes en merudgift til staten i form af en initialomkostning til at udarbejde havplaner på 3,5 mio. kr./år over en 5-årig periode. Heraf forventes de 2,3 mio. kr. at skulle afholdes af Erhvervs- og Vækstministeriet, der får ansvaret for den statslige havplanlægning, mens de resterende ca. 1,2 mio. kr. afholdes af de statslige styrelser med interesser i de danske havområder i forbindelse med deres indspil til havplanlægningen. Finansieringen vil ske inden for hvert enkelt af de berørte ministeriers rammer. Geodatastyrelsen har foretaget et økonomisk overslag over omkostningerne ved etablering og drift af MSDI'en. Herefter udgør udgiften til etablering i 2015 og 2016 - excl. eventuelle optioner – samlet, maksimalt 780.000 kr., henholdsvis 470.000 kr. Driftsudgiften udgør fra 2017 årligt, samlet maksimalt 380.000 kr. Det er aftalt mellem de deltagende styrelser, at udgifterne deles ligeligt dem imellem.

Statslige afgørelser og vedtagelsen af sektorplaner, der strider mod havplanen m.v., skal efter forslaget kunne påklages efter bestemmelserne i den lovgivning, hvor tilladelsen henholdsvis sektorplanen har hjemmel. Efter lov om miljøvurdering af planer og programmer vil der endvidere kunne klages over miljøvurderingen af havplanen og havplantillæg til Natur- og Miljøklagenævnet. Da de statslige maritime myndigheder har medvirket ved udformningen af havplanlægningen og antallet af havplantillæg må forventes at være relativt begrænsede - navnlig i de første år efter havplanens vedtagelse - vurderes det, at et meget beskedent antal sager vil blive påklaget. De økonomiske konsekvenser for ministeriernes klageinstanser i forbindelse med klagesagsbehandlingen må tilsvarende forventes at være meget begrænsede.

3.2 Administrative konsekvenser for staten

Havplanlægning vil være en ny opgave for de statslige myndigheder, der vil kræve, at der allokeres medarbejdere, der har de faglige forudsætninger for at kunne løse opgaver inden for dette felt. Det forventes, at opgaven med at tilvejebringe den første havplan, der efter lovforslaget skal være vedtaget senest 31. marts 2021, tidligst påbegyndes i anden halvdel af 2016. Det vurderes, at der vil være behov for at tilføre 1 ekstra årsværk til at løse opgaven i 2016, og 4 årsværk i hvert af de følgende år i perioden 2017-2020. Det største ressourcetræk vil være i Erhvervs- og Vækstministeriet, som vil være den statslige, koordinerende havplanmyndighed i Danmark.

3.3 Konsekvenser for kommuner og regioner

Havplanlægning er en statslig opgave og det vurderes, at loven ikke vil have økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget i sig selv har hverken positive eller negative konsekvenser for erhvervslivet. Der er tale om en rammelov, og det er således først i forbindelse med vedtagelsen af havplanlægningen, at der - om muligt - kan foretages et skøn over udgifter og besparelser for erhvervslivet.

Det er i forbindelse med direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning forudsat, at havplanlægning vil kunne støtte og lette gennemførelsen af "Europa 2020 strategien" for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

Det må antages, at gennemførelse af en havplanlægning generelt vil kunne få en positiv, afledt effekt for erhvervslivet, idet en planlægning vil kunne minimere konflikter mellem konkurrerende interesser, forenkle beslutningsprocedurer og medføre en større tilgængelighed til data om havet og havbaserede aktiviteter. Havplanlægning vil således kunne skabe øget investeringssikkerhed for udvalgte aktiviteter og erhverv. De økonomiske fordele og ulemper beror dog på det nærmere indhold af planlægningen, herunder de begrænsninger og muligheder for vækst, som planlægningen indebærer for erhvervslivet. Det bemærkes, at der ikke med dette lovforslag gjort op med muligheden for i medfør af anden lovgivning at opkræve gebyrer for data, der stilles til rådighed af de respektive statslige myndigheder i forbindelse med MSDI'en. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 17, om tilvejebringelse af data mv. i forbindelse med havplanlægningen.

5. De administrative konsekvenser for borgerne

Havplanlægningen har ingen direkte retsvirkninger overfor borgere og lovforslaget forventes ikke at få administrative eller økonomiske konsekvenser for borgerne.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslagets bestemmelser om udarbejdelse af havplaner skaber rammer for en mere bæredygtig udnyttelse af havrummet (havoverflade, vandsøjle, havbund og undergrund) til alle relevante aktiviteter gennem planlægningen og kan således have en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet.

Lovforslaget har som overordnet formål at fremme økonomisk vækst og udvikling af de havbaserede aktiviteter, som er bæredygtige, og en bæredygtig udnyttelse af havressourcerne. I den forbindelse skal fremhæves, at det af præambelen til direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning fremgår, at havplanlægningen bl.a. vil bidrage til at realisere målene i habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. Det fremgår endvidere, at der i forbindelse med havplanlægning bør anvendes en økosystembaseret tilgang.

Den miljømæssige effekt af havplanlægningen vil i høj grad bero på de valgte planløsninger. Den samlede miljømæssige effekt af havplanlægningen kan således ikke gøres op på nuværende tidspunkt. Havplanlægning vurderes dog bl.a. at kunne bidrage til at realisere målene i havstrategidirektivet ved at det sikres, at der ikke planlægges for aktiviteter, der hindrer målopfyldelse i havmiljøet. Tilsvarende kan anføres med hensyn til vandplanlægning for så vidt angår målopfyldelse i de målsatte vandområder.

Havplanlægningen vil for eksempel kunne anvendes til at beskytte havnatur og arter, der ikke er omfattet af Natura 2000-beskyttelsen, ligesom havplanlægningen vil kunne omfatte gyde- og

opvækstområder for fisk. Med havplanlægning vil man ligeledes kunne sikre, at anlæg på havet ikke placeres i områder, hvor det er i strid med målene i havstrategierne.

Havplanlægning kan overordnet set bidrage til at skabe overblik, sammenhæng og synergi mellem naturbeskyttelsestiltag på havområdet. De udpegede Natura 2000-områder skal indgå som element i den maritime fysiske planlægning, således at områdebeskyttelsen respekteres. Havplanlægningen vil kunne bidrage til opfyldelsen af habitatdirektivets og fuglebeskyttelsesdirektivets mål ved en hensigtsmæssig planlægning af placeringen af de omfattede sektors aktiviteter og ved at beskytte havnatur og arter uden for Natura 2000-områderne, der kunne skabe sammenhæng mellem områderne. Det kan have betydning for den generelle beskyttelse af bilag IV-arter eller f.eks. fugles yngle-, fouragerings og rasteområder i almindelighed.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører den lovgivning, der er nødvendig for at kunne implementere dele af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning senest 18. september 2016, som fastsat i direktivet. Gennemførelse af direktivets bestemmelse om, at medlemsstaterne skal gennemføre en havplanlægning – det vil sige vedtagelsen af en havplan efter de i direktivet foreskrevne procedurer om blandt inddragelse af inddragelse af offentligheden og nabostater - vil ske ved, at erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler i en bekendtgørelse, om en samlet havplan for de danske havområder (havplanbekendtgørelse). Havplanen vil i bekendtgørelsesform blive vedtaget i overensstemmelse med direktivets procedureregler, som er implementeret i dette lovforslag, indenfor direktivets frist den 31. marts 2021.

Det fremgår af artikel 2, stk. 1, i direktiv 2014/89/EU, at anvendelsen af direktivet på medlemsstaternes havområder, sker uden at det berører anden EU-lovgivning. De forpligtelser, der følger af eksempelvis EU's direktiver på natur – og miljøområdet, berøres således ikke.

Efter TEUF artikel 3, litra d, har Unionen enekompetence på området for bevarelse af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. Fiskerireguleringen har udgangspunkt i grundforordningen Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik, herunder artikel 22 om bevarelsesforanstaltninger med henblik på overholdelse af forpligtelserne i Unionens miljølovgivning. Arealbaseret fiskeriregulering til opfyldelse af forpligtelserne efter habitatdirektivet, kan således ikke tilsidesættes af national lovgivning. Men eventuelle fiskerireguleringer fastlagt i henhold til den fælles fiskeripolitik skal indgå i oplysningsgrundlaget for havplanlægningen for at have det fulde billede.

Lovforslaget indeholder en række administrative bestemmelser, om klage (§ 22) og søgsmål (§ 23). Disse bestemmelser vurderes nødvendige eller hensigtsmæssige for en effektiv gennemførelse af direktivet og anvendelse og af lovens regler. Medlemsstaterne kan således tilrettelægge sådanne administrative forhold, så de tilpasses lovgivningstraditionen i de enkelte medlemsstater.

Efter forslagens § 14 er retsvirkningerne af havplanen henholdsvis det offentliggjorte havplanforslag, at statslige myndigheder ikke må meddele tilladelser eller vedtage planer (sektorplaner), der er i strid med havplanen. Direktiv 2014/89/EU om rammer for maritim fysisk planlægning angiver ikke præcist, hvilke retsvirkninger der knytter sig til havplanen. Det lægges i forbindelse med lovforslaget til grund, at opnåelsen af direktivets mål - om bæredygtig økonomisk vækst - mest effektivt nås ved, at havplanen skal respekteres og herunder, at der ikke stilles hindringer i vejen for vedtagelsen af offentliggjorte forslag til ændringer af havplanen (plantillæg).

Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra xx 2015 til yy 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

3F – Fagligt Fælles Forbund, 3F Sømændene, 92-gruppen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber (ATV), Akademirådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverne, Arkitektforeningen, Asfaltindustrien, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinforhandlernes Fælles, Repræsentation, Bilfærgernes Rederiforening, Biologiforbundet, BL – Danmarks almene Boliger, Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen for Biogas, Brancheforeningen for Decentral, Kraftvarme, Brancheforeningen SPT, Branchen ForbrugerElektronik (BFE), Bryggeriforeningen, By & Havn, Byggeskedefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, Campingrådet, Center for Fiskeri, Centralorganisationen 2010, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), CO-industri, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danish Seafood Association, Danmarks Arbejdsgiverforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Farve- og Limindustri, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Fritidssejler Union, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Statistik, Danmarks Vindmølleforening, Danmarks Vækstråd, Dansk Affaldsforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arkitektur Center, Dansk Blindesamfund, Dansk Botanisk Forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Cyklistforbund, Dansk Design Center, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidræt, Dansk Fjernvarme, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Producentansvarssystem (DPA-system), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk RIB , Charterforening, Dansk Sejlunion, Dansk Skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker , Forbund, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik, Dansk Træforening, Dansk Træinformation, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Boligadvokater, Danske Døves Landsforbund, Danske Falkejagtklub, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Kloakmestre, Danske Landskabsarkitekter, Danske Lodser, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Medier, Danske Museer (ODM), Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Råstoffer, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Træindustrier, Danske Tursejlere, Danske Vandløb, Datatilsynet, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, Den Danske dommerforening, Den Danske Dyrlegeforening, Den Danske Landinspektørforening, Den Danske Nationalkomité for Geologi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræråd, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning – KORA, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, DI ITEK, DJØF, DOF, DONG Energy, Dykkerfirmaernes Brancheforening, Dyrenes Beskyttelse, Ejendomsforeningen Danmark, Elretur, Emballageindustrien, Energi- og Olieforum.dk, Energiklagenævnet, Erhvervslejernes Landsorganisation og Storkøbenhavns Erhvervslejer Forening, FAB – Foreningen

af byplanlæggere, Fag og Arbejde (FOA), Feriehusudlejernes Brancheforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, Forbrugerrådet, Forbundet Arkitekter og Designere, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Lystbådehavne (FLID), Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Fredningsnævnsmænd i Danmark, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, Foreningen Danske Olieberedskabslagre, Forsikring og Pension, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, FTVS – Fællesrådet for tv-sendesamvirker i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Færgesekretariatet, GI – GenvindingsIndustrien, Godkendt Teknologisk, Service – GTS, Grakom, Greenpeace Danmark, Grønne Familier, HedeDanmark, Hedeselskabet, Herregårdsjægerne, HK Danmark / HK Handel, HK-Kommunal Miljøudvalg, HOFOR, HORESTA, Høreforeningen, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), Kalk- og Teglværksforeningen, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Kolonihaveforbundet, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Konpa, Kyst, Land & Fjord, LandBoUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsbyrådet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen Danske Fugleforeninger, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lejernes Landsorganisation i Danmark, LO (Landsorganisationen i Danmark), Lægeforeningen, Lægemedielindustriforeningen (LIF), Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, MORTALIN Brancheforeningen for kommunal skadedyrsbekæmpelse, Natur- og Miljøklagenævnet, Natur og Ungdom, NOAH, Nordisk konservatorforbund, Offentlige Ansattes Organisation, Olie Gas Danmark, Parcelhusejernes Landsforening, Plastindustrien, Praktiserende Landinspektørers Forening, Pressens Fællesindkøb, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rambøll Danmark, RealDania, Realkreditforeningen, Realkreditnævnet, Realkreditrådet, ReturBat, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, Rådet for Danske Campister, Rådet for Sikker Trafik, Rådet for Større Badesikkerhed, Sammenslutningen af Danske småøer, Sammenslutningen af mindre Erhvervsfartøjer, Skovdyrkerforeningerne, Småskovsforeningen Danmark, Småøernes Færgeselskaber, Spildevandsteknisk Forening, Storkøbenhavns Erhvervslejer Forening, Sund & Bælt, Søfartens Arbejdsmiljøråd, Søfartens Ledere, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Træskibssammenslutningen, Turisterhvervets Samarbejdsforum, Uniscrap, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Videnscenter for Husdyrgødnings- og Biomasseteknologi, Vildtforvaltningsrådet, Vindmølleindustrien, Visit Denmark, Ældresagen, Økologisk Landsforening.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angives omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angives omfang)
Økonomiske konsekvenser for Stat:	Ingen	Ja, se kapitel 3 om udgifter til havplanlægning og data. Meget begrænset udgifter til klagesagsbehandling.

Regioner:	Ingen	Ingen
Kommuner:	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Der vurderes at være positive, afledte effekter af havplanlægningen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Det vurderes, at havplanlægningen vil kunne bidrage til at nå målene i visse natur- og miljødirektiver	Ingen
Samfundsøkonomiske konsekvenser	Der vurderes at være positive, afledte effekter af havplanlægningen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget implementerer direktiv 2014/89/EU. Havplanlægningen skal ske indenfor rammerne af den øvrige EU lovgivning, herunder den fælles fiskeripolitik.	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1 Formål og anvendelsesområde

Til § 1

Bestemmelsen sammenfatter de overordnede mål for havplanlægningen i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning og implementerer direktivets artikel 1.. Herefter skal gennemførelse af en maritim fysisk planlægning (i det følgende benævnt havplanlægning) bidrage til en økonomisk vækst i de maritime erhverv, og en udvikling af havarealerne, som er bæredygtig, samt en bæredygtig udnyttelse af havressourcerne, under anvendelse af en økosystembaseret tilgang.

Begrebet ”økosystembaseret tilgang” er ikke defineret i direktiv 2014/89/EU. Direktivet henviser i præamblen dog til definitionen på økosystembaseret tilgang, i artikel 1, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet). Efter dette direktiv skal der ved ”økosystembaseret tilgang” forstås:

”forvaltning af de menneskelige aktiviteter, der sikrer, det samlede pres fra sådanne aktiviteter holdes indenfor niveauer, der er foreneligt med opnåelsen af en god miljøtilstand, og at de marine økosystemers evne til at håndtere menneskeskabte forandringer, ikke bringes i fare, samtidig med at en bæredygtig udnyttelse af havets goder og ydelser muliggøres”.

Begrebet anvendes også i flere internationale aftaler og er indarbejdet i forskellige politikker, bl.a. EU's fælles fiskeripolitik.

Den overordnede tilgang i havstrategidirektivet - der er gennemført i dansk ret ved bl.a. havstrategiloven - og direktivet om maritim fysisk planlægning, er således den samme. Det fremgår af direktiv 2014/89/EU, at havplanlægningen vil kunne bidrage til opfyldelse af havstrategiens miljømål og i sidste ende målet om god miljøtilstand i havene. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, om formålet med gennemførelse af en havplanlægning.

Havplanlægningen forudsættes at være helhedsorienteret. Det vil sige, at der i planlægningen skal foretages en afvejning af de forskellige - eventuelt modstridende - interesser på tværs af sektorer og interesser. Et væsentligt mål med planlægningen er således at fremme sameksistensen mellem forskellige relevante aktiviteter og anvendelser og bl.a. herved begrænse omfanget af konflikter på havet og skabe større investeringssikkerhed for de udvalgte sektorer.

Der skal i havplanlægningen tages hensyn til samspillet mellem hav og land, der bl.a. omfatter forholdet mellem de havbaserede anlæg og aktiviteter på den ene side og på den anden side, den landbaserede infrastruktur (havne m.v.) og kommune- og lokalplanlægning.

Til § 2

Det foreslås i § 2, at lovens anvendelsesområde omfatter de danske havområder, dvs. Danmarks søterritorium og de eksklusive økonomiske zoner, som defineret i henholdsvis lov om afgrænsning af søterritoriet og lov om eksklusive økonomiske zoner, herunder havoverflade, vandsøjle, havbund og undergrund. Bestemmelsen implementerer artikel 2 og dele af artikel 3, i direktiv om maritim fysisk planlægning.

Søterritoriet består både af det indre og ydre territoriale farvand. Ved indre territorielt farvand forstås de vandområder, såsom havne, havneindløb, rede, bugter, fjorde, sunde og bæltter, som er beliggende inden for de til enhver tid gældende basislinjer. Ved ydre territorielt farvand forstås de områder af havet, som indadtil er begrænset af de til enhver tid gældende basislinjer og udadtil er begrænset af linjer trukket således, at afstanden fra ethvert punkt på disse linjer til det nærmeste punkt på basislinjen indtil en afstand af 12 sømil (22.224 m).

De eksklusive økonomiske zoner er de havområder uden for og stødende op til søterritoriet indtil en afstand af 200 sømil fra de til enhver tid gældende basislinjer. Den eksklusive økonomiske zone er visse steder begrænset af andre landes havområder.

Havområdet er i direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning afgrænset som beskrevet i artikel 3, stk. 1, litra a i havstrategidirektivet (direktiv 2008/56/EF) og artikel 2, nr. 7, i vandrammedirektivet (direktiv 2000/60/EF).

Artikel 3, stk. 1, litra a, i havstrategidirektivet lyder:

”1) »havområder«:

- a) vandområder, havbund og undergrund på havsiden af den basislinje, hvorfra bredden af de territoriale farvande måles, til den yderste grænse af det område, hvor en medlemsstat har og/eller udøver jurisdiktion i overensstemmelse med UNCLOS, med undtagelse af vandområderne omkring de lande og territorier, der er nævnt i traktatens bilag II, og de franske oversøiske departementer og administrative enheder, og (...)”

Artikel 3, stk. 1, litra a, er implementeret ved lov nr. 522 af 26. maj 2010 om en havstrategi med senere ændringer, der afgrænser lovens anvendelsesområde således:

”§ 2. Loven omfatter danske havområder, herunder havbund og undergrund, på søterritoriet og i de eksklusive økonomiske zoner, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på havområder, der strækker sig ud til 1 sømil uden for basislinjen, idet omfang de er omfattet af lov om vandplanlægning og indsatser, der indgår i en vedtaget Natura 2000 plan efter miljømålsloven. Loven omfatter ikke aktiviteter, der alene tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed.”]

Artikel 2, nr. 7, i vandrammedirektivet har følgende ordlyd:

”7) ”Kystvand”: overfladevand på landsiden af en linje, hvor hvert punkt befinder sig i en afstand af én sømil til havsiden fra det nærmeste punkt på den basislinje, hvorfra bredden af territorialfarvande måles, og som, hvor det er relevant, strækker sig ud til overgangsvandets yderste grænse.”

Artikel 2, nr. 7, i vandrammedirektivet er implementeret tekstnært i § 2, nr. 7 i lov nr. 1606 af 23. december 2013 om vandplanlægning. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget til denne lov (afsnit 2.1.1.1):

”Vandrammedirektivets bestemmelser finder anvendelse på Danmarks samlede landareal, som udgøres af vandløbsoplande og de samlede kystvande, som rækker ud til 12 sømil fra basislinjen, hvorfra bredden af territorialfarvandet måles. Dog sker opgørelsen af indsatsbehovet kun ud fra 1 sømil fra basislinjen. Direktivet gælder ikke internationalt farvand”.

Det geografiske område, som direktiv 2014/89/EU omfatter, svarer til de havområder der dækkes af havstrategidirektivet, henholdsvis vandrammedirektivet for så vidt angår kystvande. Det vil tilsammen sige et vandområde, der strækker sig fra kystlinjen og ud til den yderste grænse af den Eksklusive Økonomiske Zone (EEZ) indtil 200 sømil fra basislinjen.

Lovforslagets geografiske anvendelsesområde er identisk med anvendelsesområdet i direktiv 2014/89/EF. Den geografiske afgrænsning er dog søgt sprogligt forenklet i lovforslaget og er på dette punkt ikke tekstnær i forhold til direktivet.

Loven skal ikke gælde for Færøerne og Grønland, jf. forslagens § 24, stk. 3. De omkring Færøerne og Grønland liggende havområder er således ikke omfattede af loven. De danske havområder udgøres af de 2 havregioner: Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen, jf. lovforslagets § 3, nr. 2.

Efter bestemmelsens *stk. 2, nr. 1*, foreslås visse aktiviteter og arealer undtaget fra loven. Loven finder således ikke anvendelse på aktiviteter, der *alene* tjener forsvarsformål eller den nationale sikkerhed. En lignende bestemmelse findes i havstrategiloven. Undtagelsesbestemmelsen finder anvendelse uden hensyn til i hvilke geografiske områder, de pågældende militære aktiviteter finder sted og om der er foretaget en registrering af aktiviteterne i bestemte områder. Det forudsættes, at Forsvaret for så vidt det er rimeligt og praktisk muligt tager hensyn til, at aktiviteterne gennemføres på en måde, der er foreneligt med havplanen. Det må indgå i forbindelse med havplanlægningen, om andre anvendelsesmuligheder eller udnyttelse af havets ressourcer konkret, helt eller delvist kan sameksistere med de forsvarsmæssige eller nationale sikkerhedsmæssige hensyn, der skal tages af Forsvaret.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2, nr. 2*, at loven ikke gælder for arealer, der er omfattet af fysisk planlægning efter planloven, for så vidt angår de interesser, der kan planlægges for efter planloven. Den fysiske planlægning, der varetages af kommunerne i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen, omfatter med enkelte undtagelser ikke søterritoriet. Det samme gælder for så vidt angår udnyttelsen af de såkaldte landsplanbeføjelser i planlovens § 3, til f.eks. at fastsætte bindende regler for anvendelse af loven og for indholdet af planlægningen (landsplandirektiver).

Efter planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 19, skal kommuneplanen dog indeholde retningslinjer for anvendelsen af vandløb, søer, kystvande. Det har siden 1989 været et krav, at der skulle fastsættes regionplanretningslinjer for anvendelsen af vandløb, søer og kystvande. Indtil i 2003 gjaldt der også et krav om fastsættelse af retningslinjer for vandkvaliteten, men denne planlægning for vandkvaliteten blev overført fra regionplanerne til vandplanlægningen i medfør af miljømålsloven (lov nr. 1150 af 17. december 2003 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven)).

Kravet om regionplanretningslinjer for anvendelsen af søer, vandløb og kystvande blev med lov nr. 571 af 24. juni 2005 lov om ændring af lov om planlægning (Udmøntning af kommunalreformen)

overført til kommuneplanlægningen. Retningslinjerne for anvendelsen af vandløb, søer og kystvande omfatter eksempelvis *rekreativ* anvendelse såsom badning, sejlads og fiskeri.

Efter planlovens § 12, stk. 1, skal kommunen ”virke for” kommuneplanens gennemførelse. En kommuneplan har derfor som udgangspunkt ingen direkte retsvirkninger for borgerne, virksomheder eller andre myndigheder - herunder statslige – men binder kommunalbestyrelsen til at arbejde for, at kommuneplanens bestemmelser omsættes til virkelighed.

Denne pligt til at virke for kommunalplanen betyder dog, at kommunalbestyrelsen med henvisning til kommuneplanen kan modsætte sig en borgers ønsker om opførelse af bebyggelse eller ændret arealanvendelse, som strider mod kommuneplanen, jf. planlovens § 12, stk. 2 og 3. Disse bestemmelser har dog ikke relevans for søterritoriet, medmindre der måtte være tale om planlægning inden for en havns dækkende værker, jf. nedenfor.

Retningslinjer i en kommuneplan skal naturligvis respektere gældende lovgivning, og herunder respektere almindelige specialitetsbetragtninger. Retningslinjer om anvendelsen af kystvande, f.eks. om fiskeri eller sejlads, skal derfor fastsættes med respekt for – og må vige for – særlige regler herom, f.eks. bekendtgørelse nr. 23 af 6. januar 2012 om regulering af ikke-erhvervsmæssig sejlads på søterritoriet med vandscootere m.v., hvorefter vandscootersejlads er forbudt i visse områder på søterritoriet.

I forhold til retningslinjer for badning, følger det af bekendtgørelse nr. 939 af 18. september 2012 om badevand og badeområder – der i øvrigt regulerer badevandskvaliteten – at der ved badevand bl.a. forstås havvand udlagt til badevand i en kommuneplan, og at badeområder bl.a. er områder udlagt til badeformål i kommuneplanen.

Det bemærkes, at der ikke efter planlovens § 11 b, stk. 1, er mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for indholdet af lokalplanlægning med hensyn til anvendelsen af kystvande, jf. dog nedenfor om planlægning inden for en havns dækkende værker. En lokalplan har i modsætning til kommuneplanen direkte retsvirkning for borgere og virksomheder.

Efter planlovens § 13, stk. 1, nr. 13, kan der i kommuneplanen fastsættes rammer for indholdet af lokalplaner med hensyn til anvendelsen af vandområder og udformning af anlæg på vandområder i et byomdannelsesområde inden for eller i tilknytning til en havns dækkende værker. Der vil kunne være tale om rammebestemmelser for udnyttelsen af eksempelvis fritidsaktiviteter eller større anlægsarbejder.

Efter planlovens § 15, stk. 1, nr. 23, kan kommunalbestyrelsen således fastsætte lokalplanbestemmelser for anvendelsen af vandområder i et byomdannelsesområde, jf. § 11 d, inden for eller i tilknytning til en havns dækkende værker, og efter planlovens § 15, stk. 1, nr. 24, gælder dette også for udformningen af anlæg i sådanne områder, herunder inddæmning og opfyldning, etablering af faste anlæg og anbringelse af faste eller forankrede indretninger eller genstande samt anbringelse af fartøjer, der agtes anvendt til andet end sejlads, uddybning eller gravning m.v. Opfyldning, anlæg mv. af de pågældende vandområder kræver tilladelse fra Kystdirektoratet.

Det antages derudover, at kommunerne kan lokalplanlægge for husbådsrelaterede forhold, som det fremgår af Vejledning om lokalplanlægning for husbåde til helårsbeboelse, vejledning nr. 9608 af 6. september 2005.

I den udstrækning kommunerne med hjemmel i planloven i kommune- og/eller lokalplaner har angivet, at sådanne arealer indgår i kommunens planlægning, vil arealerne efter lovforslaget ikke være omfattet af lov om havplanlægning, for så vidt angår de interesser, der kan planlægges for efter planloven. Begrebet ”kystfarvande” i lovens § 2, stk. 2, nr. 2, skal således forstås i overensstemmelse med planlovens bestemmelser. Det samme gælder ved udnyttelse af landsplanbeføjelserne i planlovens § 3.

En undtagelse af arealerne under disse betingelser følger af og er i overensstemmelse med direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning (artikel 2, stk. 1).

Ved uoverensstemmelse mellem en allerede vedtaget kommunal planlægning og et forslag til havplanlægning for interesser, der ikke kan planlægges for efter planloven, forudsættes det, at forslag til havplanlægning udarbejdes i samarbejde med den eller de relevante kystkommuner.

Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til §§ 1 og 6 i forhold til havplanlægningens relation til de berørte kystkommuner, samt bemærkningerne til § 24 i forhold til den statslige havplanlægnings forrang for kommunal planlægning.

Det fastslås i bestemmelsens *stk. 3*, at loven ikke berører de gældende havretlige regler, herunder FN’s havretskonvention af 1982. Havretskonventionen indeholder bl.a. bestemmelser om jurisdiktion og retten til fri sejlads og disse bestemmelser er bindende og kan ikke fraviges gennem havplanlægningen.

Til kapitel 2 *Definitioner*

Til § 3

Bestemmelsen definerer visse af de centrale begreber, som anvendes i loven og implementerer visse af definitionerne i artikel 3 i direktiv om maritim fysisk planlægning.

Begrebet ”havområde” i *nr. 1*, er som det fremgår af bemærkningerne til § 2, defineret i overensstemmelse med lov om søterritoriet og lov om eksklusive økonomiske zoner. Det præciseres i bestemmelsen, at havområdet også omfatter havbund og undergrund. Havområdet omfatter herefter vandoverflade, vandsøjle, havbund og undergrund. Når en tekstmæssig implementering af direktivet ikke er anvendt i dette lovforslag skyldes det, at direktivets afgrænsning af det omfattede geografiske område følger de - ikke let læselige - definitioner i vandrammedirektivet (Direktiv 2000/60/EF) og havstrategidirektivet (Direktiv 2008/56/EF). Den foreslåede afgrænsning i § 3 er således søgt sprogligt forenklet med henblik på, at det i loven afgrænsede geografiske område fremstår klarere og samtidig er i overensstemmelse med definitionen af havområde i direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning. Det geografiske område omfatter herefter, søterritoriet fra kystlinjen og ud til grænsen for den eksklusive økonomiske zone (EEZ), inklusiv havbund og undergrund.

Det præciseres i *nr. 2*), hvilke 2 havregioner Danmark er beliggende i.

Begrebet ”havplanlægning” i *nr. 3* følger direktivets definition, hvorefter der er tale om en proces, hvor myndighederne analyserer og organiserer aktiviteter på havarealet.

Det foreslås i nr. 4, at der indsættes en definition på en "havplan". Havplanen kan ses som slutproduktet af havplanlægningsprocessen, det vil sige indholdet af planlægningen. Det foreslås som led i den danske implementering af direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning, at havplanens indhold fastsættes i en bekendtgørelse, der udstedes af erhvervs- og vækstministeren (bekendtgørelse om havplanen). Havplanen får dermed retsvirkning som øvrige regler, der fastsættes af ministeren i medfør af lovgivningen. Havplanen er dog alene bindende for de statslige myndigheder, jf. §§ 14 og 14 og lægger samtidig rammerne for kommune- og lokalplaner, der har betydning for havplanlægningen, jf. lovforslagets § 24, om ændring af visse bestemmelser i planloven.

Til § 4

Det foreslås, at erhvervs- og vækstministeren får ansvaret for at gennemføre direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning og dermed også ansvaret for at gennemføre den statslige havplanlægning, såvel planproceduren som vedtagelsen af havplanen. Erhvervs- og vækstministeren vil ikke nødvendigvis selv skulle udføre alle opgaver, som er nødvendige for havplanlægningens gennemførelse. Erhvervs- og vækstministeren skal efter forslagets kapitel 6 sikre organisering og anvendelse af bedst tilgængelige data og udvekslingen af oplysninger, der er nødvendige for havplanlægningen. I praksis er opgaven med opbygning og drift af en marin geografisk data infrastruktur (MSDI) henlagt til Geodatastyrelsen efter aftale mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og de øvrige statslige, maritime styrelser, der deltager i MSDI-samarbejdet. Se i øvrigt bemærkningerne til § 17.

Bestemmelsen er led i gennemførelse af artikel 4 i direktiv om maritim fysisk planlægning, om pligten til at gennemføre maritim fysisk planlægning.

Til § 5

Direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning forpligter i artikel 5 medlemsstaterne til gennem havplanlægningen at "tilsigte at bidrage til" en bæredygtig udvikling af energisektoren til søs, af søtransporten og af fiskeri og akvakulturen samt til bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøet, herunder modstandsdygtighed overfor konsekvenserne af klimaforandringerne. Det må fortolkes således, at det er disse sektorer og interesser, der efter direktivet skal planlægges for. Medlemsstaterne kan desuden forfølge andre formål efter direktivet, herunder bæredygtig råstofindvinding. Der indføres ikke med direktivet nye forpligtelser med hensyn til, hvordan sektorpolitikkerne skal forfølges.

Det foreslås, at det kun er søtransport, energi, fiskeri og akvakultur og miljø samt råstofindvinding, der omfattes af havplanlægningen i Danmark. Direktiv 2014/89/EU nævner råstofindvinding som en sektor, som medlemslandene kan vælge at lade være omfattet af havplanlægningen. Når lovforslaget medtager råstofindvinding i planlægningen går forslaget dog videre end det, der kræves efter direktiv 2014/89/EU. Baggrunden for at medtage råstofindvinding i lovforslaget som sektor der skal omfattes af havplanlægningen er, at der aktuelt sker en form for planlægning for konkrete og velafgrænsede arealer - indvindingsområder og arealudlæg - og at det vurderes, at der er behov for planlægningsmæssigt at sikre samfundets fremtidige forsyning af råstoffer også fra havet.

De i bestemmelsen nævnte erhvervssektorer er generelt kendetegnet ved, at for disse sektorer udarbejdes sektorplaner med henblik på at kunne foretage relativt langsigtede og målrettede investeringer. Havplanlægningen for de i § 5 nævnte sektorer og interesser sigter derfor også generelt

mod en mere langsigtet planlægning med en 20 eller 30 årig horisont, med henblik på at kunne imødekomme udviklingsbehovene hos de maritime erhverv og hensynet til miljøet.

Havplanlægningen forudsættes at tage udgangspunkt i de eksisterende sektorinteresser og miljøinteresser med henblik på at sikre, at den fremtidige udvikling sker på et bæredygtigt grundlag og herunder bidrager til realiseringen af målene i natur- og miljødirektiverne.

Havplanen vil regulere fysisk planlægning og som styringsinstrument især indeholde dels konkrete, behovsorienteret arealudlæg, dels generelle retningslinjer, om hvilke hensyn der kan og skal tages i forbindelse med planlægningen, herunder af hensyn til andre sektorer og interesser og samspillet mellem hav og land. Der vil således for de i § 5 nævnte sektorer og interesser, hvor der måtte være behov, kunne foretages arealudlæg, som afklarer og afvejer de modstridende interesser i området på et tidligt tidspunkt og som i kraft heraf kan øge investeringssikkerhed for sektorerne. Der vil i forbindelse med havplanlægningen i nogle havområder skulle ske en afvejning af flere forskellige interesser i den udstrækning sektorplanerne ikke umiddelbart er forenelige. De arealudlæg, der foretages i planlægningen, vil fremadrettet skulle indgå i grundlaget for de statslige myndigheders sektorplaner og enkeltafgørelser, herunder afgørelser om tilladelser til aktiviteter og anlæg på havet. Det bemærkes, at havplanlægningen ikke indeholder krav om handlepligter, og at lovligt eksisterende anlæg, aktiviteter og anvendelse kan fortsætte med at bestå.

For de øvrige sektorer og interesser, som ikke er omfattet af planlægningen i § 5, stiller direktivet om maritim fysisk planlægning ikke udtrykkeligt krav om, at der fastsættes retningslinjer for disse. Der skal imidlertid tages hensyn til disse interesser, som blandt andet omfatter turisme, friluftliv, klaphav, marin kulturarv m.fl., hvilket derfor også forudsættes at komme til udtryk i havplanlægningen.

Den konkrete udformning af havplanlægningen vil som omtalt i de almindelige bemærkninger ske i et løbende samarbejde mellem erhvervs- og vækstministeren og øvrige maritime statslige myndigheder. Løsning af eventuelle større interessekonflikter mellem ministerområderne, forudsættes løst gennem en interministeriel dialog (koordinationsudvalg eller lignende) og i øvrigt gennem de sædvanlige regeringsprocedurer.

Med den foreslåede § 5 implementeres artikel 5 og dele af artikel 6 (om hensyn til miljømæssige, økonomiske og sociale samt sikkerhedsmæssige aspekter) i direktiv om maritim fysisk planlægning.

Til § 6

Lovforslagets § 6 indeholder bestemmelser, der sigter mod gennemførelse af artiklerne 4, 6 og 7 i direktivet om maritim fysisk planlægning.

Det bestemmes i § 6, nr. 1, at der i forbindelse med planlægningen skal tages hensyn til de særlige forhold i de enkelte havregioner, det vil sige Nordsøen (herunder Kattegat) og Østersøen. Udover anlæg og aktiviteter, der knytter sig til de sektorer, der skal planlægges for (søtransport, fiskeri, energianlæg og råstofindvinding) vil disse forhold også omfatte hensynet til havregionernes natur- og miljømæssige tilstand.

Der kan også være tale om retlige forhold, der skal respekteres i planlægningen. Det kan være områder, der er udpeget i medfør af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet eller områder, der

er pålagt andre former for restriktioner (militære øvelsesområder, nødområder mm.). Se i øvrigt de almindelige bemærkninger og omtalen af forholdet til anden lovgivning m.v.(pkt. 2.2.3).

Efter § 6, nr. 2, skal der endvidere tages hensyn til relevante eksisterende og fremtidige aktiviteter og anvendelser og deres indvirkning på miljøet og naturressourcerne. Det forudsættes som nævnt i lovforslagets almindelige bemærkninger, at havplanlægningen baserer sig på en analyse af muligheder for sameksistens og potentielle konfliktområder. Det skal herunder vurderes, om flere forskellige former for anvendelse, udnyttelsen af havets ressourcer og etableringen af anlæg eventuelt vil kunne realiseres i samme område og om det kan ske samtidigt eller eventuelt tidsmæssigt forskudt. Herved sikres bl.a., at arealudlæg til bestemte formål, som først kan forventes realiseret efter nogle år, vil kunne udnyttes til andre formål i den mellemliggende periode. Det må således indgå i havplanlægningen, at det samlede maritime rum – havoverflade, vandsøjle, havbund og undergrund - rummer flere forskellige interesser bl.a. erhverv, friluftsliv, miljø- og natur og at anvendelsesmulighederne eventuelt kan fordeles over tid.

Der indføres i § 6, nr. 3, et krav om, at havplanen skal tage hensyn til samspillet mellem land og hav og at dette skal afspejles i havplanlægningen. Der indføres ikke med bestemmelsen et krav om en integreret kystzoneforvaltning, idet EU-Kommissionens forslag udgik under forhandlingerne om 2014/89/EU.

Anlæg på havet kan efter omstændighederne imidlertid have indvirkning på forholdene på land og vice versa. Eksempelvis vil føring af el-kabler og forsyningsledninger på havet kræve faciliteter på land. Etablering af tekniske eller andre anlæg på havet tæt på kysten kan efter omstændighederne også have indvirkning på frilftsaktiviteter eller tilgængeligheden til havne. De må ligeledes indgå i overvejelserne, hvilken betydning en spredning - fremfor en samling af - aktiviteter og anlæg på havet kan få i de kystnære arealer.

I de tilfælde, hvor der måtte opstå interesse modsætninger mellem den kommunale planlægning og den statslige havplanlægning og disse ikke kan løses ved forhandling, har den statslige havplanlægning forrang. Der henvises til bemærkningerne til dette lovforslag § 24 om ændring af planlovens §§ 11 og 13. Med ændringsforslaget foreslås det, at kommune- og lokalplaner ikke må vedtages, hvis de strider mod havplan eller forslag til havplan henholdsvis havplantillæg.

Til § 7

Bestemmelsen implementerer artikel 8, stk. 1, i direktivet om maritim fysisk planlægning.

Efter § 7 fastsætter erhvervs- og vækstministeren den fysiske og tidsmæssige fordeling af relevante eksisterende og fremtidige aktiviteter og anvendelser i havplanen. Den fysiske fordeling angår spørgsmålet, hvor forskellige aktiviteter og anlæg, der omfattes af planen, placeres på havet. Der kan, som nævnt i blandt andet bemærkningerne til § 5, gøres brug af en arealudlægningsmodel, der angiver den primære anvendelsesmulighed, og eventuelt andre aktiviteter der er forenelige hermed enten samtidig eller eventuelt tidsmæssigt forskudt. I praksis vil det kunne betyde, at nogle tilladelser må gives med visse vilkår og eventuelt tidsbegrænset frem til det tidspunkt, hvor området skal anvendes til det primære formål, som det er udlagt til. Arealudlæg kan suppleres med generelle retningslinjer i havplanen af betydning for de sektorer og interesser, der skal planlægges for. Det forudsættes, at der i fornødent omfang gøres brug af kortbilag i havplanen til stedfæstelse og illustration af planen.

Til § 8

Med denne bestemmelse implementeres artikel 8, stk. 2, i direktiv om maritim fysisk planlægning.

Det foreslås i § 8, at der i planlægningen skal tages hensyn til samspillet med de øvrige interesser og sektorer, som knytter sig til havet, og som ikke er omfattet af planlægningen efter § 5. Efter direktivets artikel 8, stk. 2, omfatter samspillet mellem sektorer og interesser på havet følgende:

Akvakulturområder, fiskepladser (formentlig også gydepladser), anlæg og infrastrukturer til efterforskning efter og indvinding af olie, gas og andre energiressourcer, af mineraler og aggregater samt til produktion af vedvarende energi, skibsruter og trafikstrømme, ”natur- og artsbeskyttelsesområder og beskyttede områder”, område for indvinding af råstoffer, videnskabelig forskning, undersøisk kabel og rørforbindelser, turisme og friluftsliv og undervandskulturarv.

Direktivets opremsning af sektorer og interesser må forstås som en eksemplificering og er ikke nødvendigvis en udtømmende liste. Udover direktivets eksempler på interesser, som der må tages hensyn til i forbindelse med havplanlægningen kan også nævnes dumpning af optaget havbundsmateriale (klapning), nødområder og havne.

Det forhold, at en række sektorer ikke er omfattet af direktivets krav om planlægning udelukker ikke, at der kan ske en udvikling inden for disse sektorer og interesser, når denne sker inden for rammerne af havplanen. Det er imidlertid vurderet, at der ikke er behov for i forbindelse med den danske implementering, at planlægge for andre interesser eller sektorer end de nævnte i artikel 5 i direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning og råstofindvinding.

Til kapitel 4

Tilvejebringelse og ændring af havplanen, herunder inddragelse af offentligheden

Til § 9

Det følger af definitionen af ”havplan”, jf. forslagens § 3, nr. 4, at havplanen – som et slutprodukt af havplanlægningsprocessen – udmøntes i regler fastsat af erhvervs- og vækstministeren, det vil sige i en bekendtgørelse om havplanen. Havplanen bliver dermed en del af gældende ret, der vil være bindende for de statslige myndigheder. De statslige myndigheder må således ikke vedtage planer (sektorplaner) eller meddele tilladelser m.v., der strider mod havplanen eller offentliggjort forslag til havplan, jf. nærmere i bemærkningerne til lovforslagets §§ 14 og 15. Der må efter den samtidig foreslåede ændring af planlovens §§ 11 og 13, jf. § 24 i dette lovforslag, heller ikke vedtages kommune- eller lokalplaner der er i strid med havplanen.

Det foreslås i § 9, at havplanen ”vedtages” - dvs. erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler i form af en bekendtgørelse om havplanen - i samråd med øvrige berørte ministre. De umiddelbart berørte ministerier og styrelser er: Energistyrelsen (energisektoren), Erhvervsstyrelsen (fysisk planlægning på land), NaturErhvervstyrelsen (fiskeri m.v.), Søfartsstyrelsen (søtransport), Forsvaret (militære aktiviteter mv.), Kystdirektoratet (kystbeskyttelsesloven), Geodatastyrelsen (datahåndtering), Trafikstyrelsen (havne), Miljøstyrelsen (miljøgodkendelse af havbrug og tilladelse til offshore anlæg), Kulturstyrelsen (marin kulturarv) og Naturstyrelsen (bl.a. vandplanlægning, havstrategi, Natura 2000, generelt beskyttede områder og råstofindvinding).

I praksis forventes der etableret et fast samarbejde (koordinationsgruppe eller lignende) mellem de berørte statslige myndigheder om havplanlægningen. Eventuelle interessekonflikter, der ikke kan løses i dette regi, forudsættes løst gennem de sædvanlige regeringsprocedurer. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Bestemmelsen regulerer, ligesom de øvrige bestemmelser (§§ 10 - 12) i lovforslagets kapitel 4, spørgsmålet om offentlighedens inddragelse i havplanlægningen. Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 4 har til formål at gennemføre artikel 9 i direktiv om maritim fysisk planlægning (om offentlighedens deltagelse).

Der er ved affattelsen af høringsbestemmelserne i lovforslaget taget udgangspunkt i de forudsætninger om offentlighedens inddragelse, som er kommet til udtryk i præamblen til direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning. I præamblen (betragtning 21) henvises, som model for hvordan offentlighedsproceduren kan tilrettelægges, til artikel 2, stk. 2, i direktiv 2013/35/EF. Dette direktiv indeholder bestemmelser om implementering af Århuskonventionens artikel 7 – om offentlighedens inddragelse i planlægningen i forbindelse med en række andre EU planlægningsdirektiver. Hverken direktiv 2013/35/EF eller Århuskonventionens artikel 7 indeholder høringsfrister. Høringsperioden skal dog være rimelig og stå i forhold til de ændringer, der skal gennemføres, således at der reelt er tid til, at den berørte offentlighed, myndigheder m.fl. har mulighed for at fremkomme med kommentarer til planforslaget.

Det foreslås i § 10, stk. 1, at høringsperioden i forbindelse med udarbejdelse af havplanen, herunder den første havplan, der skal foreligge senest 31. marts 2021 og efterfølgende revisioner og ajourføringer af havplanlægningen, fastsættes til 6 måneder. Der er herved taget højde for, at havplanen skal sendes i høring hos og koordineres med de lande, som Danmark deler havregioner med; Sverige, Norge, Tyskland, Polen, Nederlandene og Storbritannien.

Efter § 10, stk. 2, skal havplanen vedtages senest den 31. marts 2021. Dette svarer til kravet i artikel 15, stk. 3, i direktiv om maritim fysisk planlægning. Arbejdet med havplanlægningen i Danmark må forventes at strække sig over en årrække. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om, hvorvidt havplanen eventuelt vil kunne sættes i kraft tidligere end 31. marts 2021.

Forslaget om en 10 årig planrevision i § 10, stk. 2, skal ses på baggrund af, at direktiv om maritim fysisk planlægning stiller krav om, at havplanlægningen revideres og ajourføres senest hvert 10. år. Revisioner kan således ske oftere.

Det foreslås i bestemmelsens stk. 3, at høringsfristen i særlige tilfælde skal kunne fraviges af erhvervs- og vækstministeren. En forkortelse af høringsfristen kan blandt andet komme på tale, hvis ændringerne er af underordnet betydning i forhold til havplanen eller, hvis der er tale om rettelser af faktuelle fejl.

Det bemærkes, at havplanen og efterfølgende revisioner af planen, skal miljøvurderes efter bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 af lov om miljøvurdering af planer og programmer (miljøvurderingsloven), hvis havplanen forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Dette må anses for givet i hvert fald for så vidt angår den første havplan, der vedtages senest i marts 2021, og denne plan skal således miljøvurderes.

Til § 11

Det foreslås i *stk. 1*, at det skal være muligt i planperioden at foretage ændringer af havplanen (havplantillæg). Der kan eksempelvis være tale om et havplantillæg om arealudlæg til tekniske anlæg – der går ud over havplanens ”rummelighed” - eller en ny olie- eller gasforekomst, som det ikke har været muligt at forudse, da havplanen blev vedtaget. Det foreslås i *stk. 2*, at udkast til regler om sådanne og andre, mere begrænsede ændringer af havplanen skal i offentlig høring mindst 8 uger, før ændringerne kan sættes i kraft.

Regler om havplanlægning og ændring heraf skal ligesom den samlede havplan, miljøvurderes efter bestemmelserne i lovbekendtgørelse nr. 939 af 3. juli 2013 af lov om miljøvurdering af planer og programmer (miljøvurderingsloven), hvis ændringerne af havplanen forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Miljøvurderingsloven stiller krav om en 8 ugers høringsfrist, der ikke kan fraviges. Hvis regler om havplanlægningen kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, skal der også foretages nabostatshøring.

Det bestemmes i *stk. 3*, at mere omfattende ændringer af havplanen ikke kan gennemføres ved et tillæg til planen, men kun kan ske ved revision af planen efter proceduren i § 10, *stk. 1*. Det vil sige med en 6 måneders høring.

Det foreslås i *stk. 4*, at høringsfristen i forbindelse med plantillæg – i lighed med planrevisioner – i særlige tilfælde skal kunne fraviges, f.eks. hvis ændringen er af underordnet betydning i forhold til formålet med havplanlægningen eller der er tale om rettelse af faktuelle fejl.

Til § 12

Efter bestemmelsen skal erhvervs- og vækstministeren underrette visse berørte myndigheder, EU-medlemslande m.fl. om de påtænkte ændringer af havplanen og deres muligheder for at fremkomme med indsigelser. Det bemærkes, at § 12 ikke er en parthøringsregel eller udtryk for en garantiforskrift. Erhvervs- og vækstministeren er således ikke afskåret fra at sætte bekendtgørelsen om havplanen i kraft, selvom der måtte være sket fejl med hensyn til underretningen af en eller flere af de nævnte parter eller myndigheder.

Om forholdet til nabostater henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 18 -20.

Til § 13

Bestemmelsen giver hjemmel til, at al kommunikation i forbindelse med annoncering og offentlighedens inddragelse kan ske digitalt.

Direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning, artikel 9, *stk. 2*, stiller krav om, at den berørte offentlighed m.fl. har adgang til de endeligt vedtagne havplan. Bekendtgørelsen om havplanen vil blive offentliggjort i Lovtidende og offentligheden vil herigennem have adgang til havplanen. Det er i sagens natur ikke til hinder for, at havplanen også offentliggøres andre steder, bl.a. på Erhvervs- og Vækstministeriets hjemmeside.

Til kapitel 5

Havplanens retsvirkninger

Til § 14

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1*, at havplanen gøres bindende for de statslige myndigheders sektorplanlægning og enkeltsagsadministration i form af tilladelser m.v. Borgere og virksomheder er som tidligere nævnt ikke (direkte) bundet af havplanen. Da havplanen imidlertid lægger rammerne for sektormyndighedernes enkeltsagsadministration kan havplanen indirekte få betydning for virksomheder og borgeres mulighed for at opnå tilladelse til aktiviteter og anlæg på havet.

Det foreslås samtidig i *stk. 2*, at de statslige, tilladelsesgivende myndigheder får en udtrykkelig hjemmel – og en ret og pligt – til at afslå ansøgninger om udnyttelse af havområder, der skaber risiko for en foregribelse af den endelige havplans indhold. Det betyder, at de udkast til regler om havplanen, som erhvervs- og vækstministeren offentliggør, tillægges foreløbige retsvirkninger. Formålet med reglen er at sikre, at inddragelsen af offentligheden, myndigheder i nabostater og andre i forbindelse med den offentlige høring af en ændret planlægning, ikke gøres illusorisk.

I det samtidigt fremsatte forslag til ændring af planlovens § 11 og 13, jf. dette lovforslags § 24, foreslås der indsat bestemmelser om, at nye kommuneplaner/kommuneplantillæg og lokalplaner ikke må stride mod regler om havplanen eller forslag til havplan eller ændringer heraf, der er offentliggjort med henblik på offentlig høring. Det svarer til princippet i planlovens § 11, stk. 4, nr. 1 og 2, hvorefter kommuneplanen ikke må stride imod landsplandirektiver, jf. planlovens § 3, eller offentliggjort forslag hertil.

Den foreløbige retsvirkning af udkast til regler om havplanlægning foreslås gjort tidsbegrænset, idet den foreløbige retsvirkning af et forslag bortfalder senest 2 år efter afslutningen af den offentlige høring.

Bestemmelser om foreløbige retsvirkninger kendes fra andre retsområder, bl.a. planlovens § 17, om foreløbige retsvirkninger af lokalplanforslag og naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 2, om fredningsforslag.

Der er ikke i lovforslaget mulighed for at dispensere fra havplanen, jf. dog undtagelserne i §§ 15 og 16. For at sikre, at der kan gennemføres mindre væsentlige ændringer af projekter og aktiviteter mv., uden at dette kræver vedtagelse af et plantillæg, forudsættes det, at havplanen udformes med en vis ”rummelighed”.

Rummelighed er ikke et entydigt og præcist begreb, men skal opfattes som en rettesnor for, hvordan havplanen bør formuleres, således at den så vidt muligt tager højde for forskellige anvendelsesmuligheder, hvor dette er hensigtsmæssigt og foreneligt med planlægningen. Det betyder, at det skal fremgå af planen, om der er andre anvendelsesmuligheder end de, som havplanen angiver som sit primære formål og under hvilke betingelser disse i givet fald kan udnyttes. Det kan eksempelvis ske ved, at havplanen bestemmer, at områdets arealudlæg til havmøller, beskyttede område eller andet ikke er til hinder for, at der kan foregå andre nærmere beskrevne aktiviteter samtidig eller eventuelt tidsmæssigt forskudt. Det forudsættes, at det også angives, om ændring/udvidelse af eksisterende, større anlæg kan ske uden at det strider mod havplanen – og dermed kræver ændring af havplanlægningen - eksempelvis ved at angive, hvor udvidelser af havneanlæg kan ske indenfor nærmere afgrænsede zoner. Rummeligheden kan være beskrevet med større eller mindre præcision afhængigt af formålet med planlægningen i det pågældende område og

de primære interesser, der søges varetaget. Rummeligheden i planlægningen kan bl.a. af disse grunde variere fra et område i landet til et andet.

Det er den ressortansvarlige statslige myndighed, der i forbindelse med en konkret tilladelse tager stilling til, om en tilladelse vil kunne rummes inden for havplanen. I forbindelse med tilladelsen vil relevante statslige myndigheder blive hørt og i tilfælde af uenighed om, hvorvidt det ansøgte kan rummes indenfor havplanen forudsættes det, at myndighederne indgår i en dialog. Det er den pågældende ressortmyndighed, der træffer afgørelse om, hvorvidt der skal meddeles tilladelse eller ej og som er ansvarlig for, at tilladelsen ikke strider mod havplanen. Erhvervs- og vækstministeren fører ikke tilsyn med de tilladelser til aktiviteter og anlæg på havet, som statslige myndigheder meddeler og vil kun blive inddraget, hvis en konkret sag vedrører Erhvervs- og Vækstministeriets område. Der kan dog eventuelt klages over, at sektormyndighedens afgørelse strider mod havplanen, se nærmere lovforslagets § 22 og bemærkningerne til bestemmelsen.

Til § 15

Det foreslås i § 15, at det skal være muligt at give tilladelse eller vedtage en plan i strid med havplanlægningen, hvis det sker til opfyldelse af EU-retlige eller internationale forpligtelser, som ikke kan afvente en ændring af havplanlægningen. En sådan situation kunne eventuel være aktuel, hvis EU-Kommissionen indleder en traktatkrænkellesprocedure (åbningsskrivelse) mod Danmark, der nødvendiggør, at der hurtigt skal foretages ændringer i andre statslige planer.

Til § 16

Bestemmelsen i *stk. 1*, sikrer, at havplanen ikke er til hinder for, at Søfartsstyrelsen kan træffe foranstaltninger m.v. efter søsikkerhedslovens §§ 6 og 8, i situationer, hvor det er nødvendigt og uopsætteligt af hensyn til sejladssikkerheden, forebyggelse af fare og forebyggelse af, at der lægges den frie sejlads hindringer i vejen m.v. De pågældende foranstaltninger m.v. omfatter blandt andet påbud, forbud og etablere afmærkning.

Bestemmelsen tænkes anvendt i situationer, som ikke har kunnet forudsiges ved udarbejdelse af havplanen og som det derfor ikke har været muligt at tage højde for i havplanen.

Det kan f.eks. være nødvendigt i nødsituationer, eksempelvis hvis et skib, der ikke er under kommando, driver ind i et arealudlagt område og bliver til vrage, eller hvis vindmøller ødelægges pga. kollision. Sådanne situationer kan f.eks. kræve foranstaltninger i form af afmærkning.

Der kan eksempelvis også opstå behov for foranstaltninger m.v. i forbindelse med etablering af vindmølleparker. I forbindelse med udpegning af områder for de kystnære vindmølleparker ved bl.a. Sæby har det tidligere været nødvendigt at justere de planlagte områder af hensyn til trafikken til og fra Sæby og Frederikshavn. Ligeledes er foretaget små justeringer af områderne ved Vesterhav Nord af hensyn til trafikken ved indsejlingen til Limfjorden. Sådanne situationer kan have betydning for havplanlægningen. Der vil ikke på forhånd kunne tages højde for alle sådanne - uforudsigelige - situationer, og de nødvendige foranstaltninger vil derfor kunne stride imod havplanlægningen.

Erhvervs- og vækstministeren skal efter det foreslåede *stk. 2*, oplyse øvrige berørte ministre om foranstaltninger m.v. efter søsikkerhedslovens §§ 6 og 8, hvis foranstaltningerne m.v. fraviger de gældende regler om havplanlægning eller udkast til regler om havplanlægning, der er offentliggjort af erhvervs- og vækstministeren, jf. den foreslåede § 14, *stk. 1*.

Til kapitel 6
Dataanvendelse og udveksling

Til § 17

Efter bestemmelsen sikrer erhvervs- og vækstministeren organiseringen og anvendelsen af bedst tilgængelige data og udvekslingen af oplysninger, der er nødvendige for havplanlægningen. De nødvendige data kan også omfatte data, om andre end de i § 5 nævnte sektorer og interesser, hvis sådanne data vurderes nødvendige for planlægningen.

Efter direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning skal medlemsstaterne efter artikel 10, i forbindelse med havplanlægningen organisere og gøre brug af bedst tilgængelige oplysninger, herunder bl.a. gøre brug af relevante instrumenter og værktøjer som omhandlet i INSPIRE-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i et Europæiske Fællesskab (Inspire)). INSPIRE-direktivet harmoniserer de standarder og specifikationer, som data omfattet af temaerne i direktivets 3 bilag, skal opfylde. Datasæt, der er omfattet af INSPIRE-direktivet kan derfor være mere intensivt reguleret end der er behov for i forhold til havplanlægningen. Det vurderes, at det efter direktiv 2014/89/EU om maritim fysisk planlægning er op til de nationale havplanmyndigheder, om de ønsker at opfylde alle de krav, der stilles til data, der er omfattet af INSPIRE-direktivet.

Indsamling af data kan efter direktiv 2014/89/EU omfatte miljømæssige, sociale og økonomiske data og fysiske data vedrørende havområder.

Det forudsættes, at fysiske data som er nødvendige for havplanlægningen, gøres almindeligt tilgængelige i forbindelse med etablering af en dansk marin geografisk datainfrastruktur (MSDI). Det er Geodatastyrelsen under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, der står for opbygning og drift af MSDI'en. MSDI'en er endnu under opbygning og forventes at kunne sættes i fuld drift fra 2017.

Modellen tager udgangspunkt i, at de statslige maritime myndigheder efter aftale stiller visse af deres data til rådighed for MSDI'en. Myndighederne, herunder Erhvervs- og Vækstministeriet, skal samtidig kunne trække data fra MSDI'en om fysiske og geografiske forhold, som måtte være relevant for havplanlægningen eller eventuelt andre formål. Det vil blive overvejet, om andre data - bl.a. miljødata, i forbindelse med havstrategien, vandplanlægning, Natura 2000-planlægning mv. - også skal gøres tilgængelige via MSDI'en.

Indberetningen af data til MSDI'en påbegyndes i 2015. Data, som måtte være væsentlige til brug for havplanlægningen, og som går længere tilbage i tid, vil være tilgængelige i journalsystemer med elektroniske søgemuligheder.

Med hensyn til tilgængeligheden af data, bemærkes, at der for nogle af de data, der vil blive stillet til rådighed, i dag skal betales gebyr til de myndigheder, der producerer de pågældende data. Det gælder f.eks. for søkort, der produceres af Geodatastyrelsen. Lovforslaget vil ikke være til hinder for, at statslige myndigheder med hjemmel i den lovgivning, der hører under den pågældende myndighed, vil kunne kræve betaling for data, som trækkes via MSDI'en. Der er således heller ikke med dette lovforslag gjort op med muligheden for at indføre nye hjemler i lovgivningen til at opkræve gebyrer for data, der stilles til rådighed af de respektive statslige myndigheder i forbindelse med MSDI'en. Myndigheder, der opkræver betaling for udlevering af datasæt, skal overholde reglerne i lov om

videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-loven) eller lov om aktindsigt i miljøoplysninger ved fastsættelse af betaling eller vilkår for udlevering af datasættet.

Om finansieringen af MSDI'en henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. kap. 3.1.

Til kapitel 7
Samarbejde med EU-medlemslande og tredjelande

Til § 18

Bestemmelsen implementerer artikel 11 i direktiv 2014/89EU om rammerne for maritim fysisk planlægning, der bestemmer, at medlemsstaterne samarbejder med det formål at sikre, at de fysiske planer er sammenhængende og koordinerede i havregionen. Direktivet foreskriver, at samarbejdet skal foregå gennem eksisterende regionale samarbejdsstrukturer, såsom regionale havkonventioner, eksisterende netværk eller strukturer, eller anden metode, der lever op til kravene i stk. 1, eksempelvis inden for havområdestrategierne.

Danmark deltager i de internationale samarbejdsfora, Helsinki-konventionen for Østersøregionen (HELCOM) og Oslo-Paris konventionen (OSPAR) for det nordøstlige Atlanterhav. Samarbejdet omfatter såvel EU-medlemslandene som lande, der står udenfor EU.

Samarbejdet i HELCOM omfatter blandt koordinering af østersølandenes indsats i forhold til EUs havstrategidirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet)), der har som målsætning, at der skal opnås god miljøtilstand i havene senest i 2020. Med hensyn til havplanlægning i regionen bidrager Danmark aktuelt i HELCOM på datasiden gennem deltagelse i en arbejdsgruppe og med udarbejdelse af (ikke retligt bindende) retningslinjer om grænseoverskridende samarbejde og offentlighedens deltagelse i havplanlægningen gennem deltagelse i en fælles arbejdsgruppe, der er nedsat af HELCOM og østersøsamrådet VASAB (Vision and Strategies Around the Baltic Sea). Danmark deltager endvidere i et EU-støttet projekt om planlægning for den sydvestlige del af Østersøen sammen med Sverige, Polen og Tyskland ("Baltic SCOPE – Towards coherence and cross-border solutions in Baltic Maritime Spatial Plans).

Behovet for samarbejde og koordinering med landene omkring Danmark må i øvrigt bero på de konkrete udfordringer, som opstår i forbindelse med havplanlægningen og ske efter retningslinjer, som landene i havregionerne måtte blive enige om. De foreslåede bestemmelser i lovforslaget om høring af forslag til havplan af øvrige EU-medlemslande og tredjelande vil være et vigtigt – men ikke nødvendigvis tilstrækkeligt – element i samarbejdet med de lande, som Danmark deler havregion med.

Kravene i lov om miljøvurdering af planer og programmer, der også gælder for den statslige havplanlægning, indeholder i øvrigt bestemmelser om høring af nabostater.

Den foreslåede bestemmelse er ikke til hinder for at der, hvor det findes hensigtsmæssigt, samarbejdes og udveksles erfaringer med andre lande end dem, som Danmark deler havregion med,

eksempelvis lande indenfor det Nordøstatlantiske havsamarbejde OSPAR (Oslo-Paris Konventionen).

Til § 19

Bestemmelsen implementerer artikel 12 i direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning. Medlemsstaterne skal efter artikel 12 ”bestræbe sig på, hvor dette er muligt”, at samarbejde med tredjelande om deres foranstaltninger vedrørende havplanlægning.

Danmark deler havregioner med to lande, der ikke er medlemmer af EU, og som derfor er at betragte som 3.-lande: 1) Norge der deltager i Oslo-Paris konventionen (OSPAR) for det nordøstlige Atlanterhav (havregion Nordsøen, herunder Kattegat) og 2) Rusland, der deltager i havkonventionssamarbejdet Helsinki-konventionen (HELCOM) for Østersøregionen (havregion Østersøen). Danmark deltager som nævnt i begge havkonventionssamarbejder. Umiddelbart vil behovet for samarbejde og koordination være størst i forhold til Norge på grund af tilgrænsende havarealer og den relativt korte afstand mellem landene.

Samarbejdet vil blandt andet indebære høring af udkastet til den danske havplan med henblik på så vidt muligt at sikre en koordineret planlægning landene imellem. Behovet for koordinering må, ligesom, der gælder i forholdet til EU-medlemslandene, i øvrigt bero på de konkrete udfordringer, som opstår i forbindelse med havplanlægningen og de aftaler om inddragelse af berørte nabolande, som måtte blive aftalt landene imellem.

Til § 20

Det foreslås i § 20, *stk.1*, at regeringen kan indgå overenskomster med fremmede stater, f.eks. nabolande, om fællesforanstaltninger til opfyldelse af lovens formål. *Stk. 2*, indeholder hjemmel til at fastsætte regler for at opfylde internationale aftaler, herunder aftaler, der indgås inden for rammerne af de regionale havkonventioner (HELCOM og OSPAR). Der er ikke aktuelt forhandlinger om bindende aftaler, men bestemmelsen tager højde for, at Danmark eventuelt måtte indgå sådanne på et senere tidspunkt.

Til kapitel 8

Administrative bestemmelser

Til § 21

Bestemmelsen svarer til øvrige bestemmelser om delegation, som findes i flere andre love. Det er hensigten at delegere visse af ministerens beføjelser til Søfartsstyrelsen, herunder det forberedende arbejde i forbindelse med havplanlægningen. Havplanen godkendes af erhvervs- og vækstministeren i forbindelse med udstedelse af regler om havplanen (bekendtgørelse om havplanen) efter samråd med øvrige berørte ministre.

Som anført i bemærkningerne til § 17, forudsættes opgaven med at organisere og samle fysiske og geografiske data til brug for havplanlægningen i en marin fysisk data infrastruktur (MSDI), at blive varetaget af Geodatastyrelsen under Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Eftersom data fra MSDI'en er nødvendige for havplanlægningen forudsættes det, at eventuelle væsentlige ændringer af MSDI eller vilkårene for myndighedernes brug af denne, sker i samråd med erhvervs- og vækstministeren.

Til § 22

Det foreslås, at der skal kunne klages over spørgsmålet, om en statslig myndighed efter anden lovgivning har meddelt en tilladelse m.v. eller vedtaget en plan, der strider mod havplanlægningen, jf. lovforslagets § 14. Klagen skal behandles efter de klageregler, der gælder efter den lovgivning, som indeholder hjemlen til tilladelsen henholdsvis planen (sektorloven). Der betyder blandt andet, at det vil være forskellige klagemyndigheder, der skal tage stilling til om eksempelvis en tilladelse til en aktivitet er i strid med havplanen.

Hvis klageren ikke opfylder kriterierne for at være klageberettiget efter sektorloven, følger det af den pågældende sektorlov, at en klage over, at afgørelsen strider mod havplanloven, skal afvises. Det samme gælder, hvis adgang til at klage over afgørelser efter sektorloven er afskåret. Det betyder, at der kan være forskel med hensyn til mulighederne for at kunne klage over de statslige myndigheds afgørelser om tilsidesættelse af havplanen. Forslaget skal ses som et udtryk for, at det ikke med havplanloven er tilsigtet at indføre nye eller anderledes regler om klage, end de der allerede gælder på de respektive ministeriers lovområder. Det vil dog være muligt at klage over, at en tilladelse er givet i strid med havplanen uanset den pågældende sektorlov kun giver adgang til at klage over tilsidesættelse af procedureregler.

Der henvises, for så vidt angår de gældende klageregler til lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 2.2).

Det forudsættes, at den myndighed, der har meddelt en tilladelse m.v. i strid med havplanen eller forslag til havplan, påser at forholdet lovliggøres efter bestemmelserne i den lov, som indeholder hjemlen til den pågældende afgørelse.

Til § 23

Det foreslås, at der fastsættes en frist på 6 måneder, indenfor hvilken afgørelser skal være indbragt for domstolene. Herved sikres, at den der har indrettet sig i tillid til en afgørelse ikke skal kunne mødes med, at afgørelsen er ugyldig meget længe efter, at den pågældende myndighed har truffet afgørelsen. Der findes tilsvarende bestemmelser i en række andre love.

Til § 24

Til nr. 1 og 2

I forlængelse af forslaget om, at havplanen gøres bindende for de statslige myndigheds sektorplanlægning efter § 14, foreslås det (nr. 2), at planloven ændres således, at kommuneplanen heller ikke må stride mod havplanen eller forslag til ny havplan henholdsvis ændringer af havplanen i de tilfælde, hvor aktiviteter på havet har betydning på land.

Hvis der er offentliggjort et forslag til ny havplan eller forslag til ændringer af den eksisterende havplan, forudsætter kommuneplanens endelige vedtagelse, at der er opnået overensstemmelse med det nye forslag til havplan eller forslag til ændringer af havplanen. Denne regel svarer til, hvad der gælder, hvis der er uoverensstemmelse mellem en kommuneplan eller en af de øvrige omhandlede planer i planlovens § 11, stk. 4, som omfatter eksempelvis råstofplaner og vandplaner.

Den foreslåede ændring under nr. 1, er en konsekvensrettelse af planloven som følge af forslaget.

Til nr. 3 og 4

Det foreslås, at nye lokalplaner ikke må stride imod havplanen eller forslag til ny havplan eller forslag til ændringer af havplanen (*nr. 4*). For forslag til ny havplan eller forslag til ændringer af havplan gælder dette for forslagens offentliggørelse med henblik på offentlig høring.

I lighed med hvad der foreslås for kommuneplaner, bevarer lokalplaner der er vedtaget før offentliggørelsen af forslag til havplan og havplantillæg, deres gyldighed uanset lokalplanen strider mod havplanen.

Ændringsforslaget under *nr. 3* er en konsekvensændring som følge af forslaget.

Kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Til § 25

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2016. Direktiv 2014/89/EU om rammerne for maritim fysisk planlægning bestemmer i artikel 15, stk. 1, at direktivet skal sættes i kraft senest 18. september 2016.